

CHRISTOPHER MARLOWE

MALTOS ŽYDAS

Iš anglų kalbos išvertė
Tautvida Patackienė

SCENINIS PROLOGAS

GAIDŽIŲ PEŠTYNIŲ (COCK- PIT‘O)TEATRE

Nežinom, kaip bus scenoj sutikta
Ši pjesė, bet sukūrė tekstą tą
Geriausias iš poetų Maltos Žydui,
Ir rolėj aktorius puikus pražydo,
Iš Heros ir Leandro mes jį menam
Ir Tamburleine rodė savo meną
Šis Žydas, prieš kurį kiti nublanksta,
O jei palyginsim, padarę lankstą,
Jį su Protėju, Rosciju žodingu,
Nes keistis jo savybė nepradingo;
Jis nusipelno dar ir tuo, kad Žydą
Įkūnija laikų šių, o jei vidų
Įžvelgsim jo, matysim, kad netrokšta,
Kuklesnis būdamas, iškilt lyg bokštas,
(Tad ir draugams primygas), jis tik vieno
Norėtų , vaidmenį atlikti scenoj
Kaip tik įmanoma geriau, tad niekam
Neprieštaraujant, jam vaidint belieka.

PROLOGAS KARALIAUS DVARE

Už tai, Kilnybe Jūsų, kad nedingę
Tarp pjesių tų, kurios dabar madingos,
Mes drįsom pjesę pristatyti šitą,
Nors ji prieš daugel metų parašyta
Ir gal netiks šiam amžiui, atsiprašom:
Apie turtingą, garsų Žydą rašom,
Kuris gyveno Maltoj: rasit vėlei
Suprojektuotą jį kaip Makiavelį;
Tai jo charakteris. Kilniajai klausai
Tiek smerktas praeity, galiausiai
Jis pristatytas Jūsų, o tada
Išmuš šlovės ir plunksnos valanda.

EPILOGAS

Labiausiai bijome (baisus valdove),
Kad jūs bandyt kantrybę nesiliovėm
Karališką ; nerasime dalyko
Blogesnio, tad atsiprašyt beliko,
Nes jei Jus įžeidė koks vaizdas, žodis,
Vien tai, kitų kas parašyta, rodėm.

EPILOGAS

Su Pigmalionu varžantis skulptūroj,
Arba su Apeliu tapyboj, turi
Juk pralaimėt bet kas: varžybų vengt
Norėjo aktorius, o ne pralenkt.
Ir negalvokite, kad laukė prizai
Tarytumei lažybose siurprizai;
Didžiuotųs jis dėl vieno tik dalyko,
Išgirdamas iš jūsų, kad patiko.

VEIKĖJAI

FERNEZĖ, Maltos gubernatorius

SELIMAS KALIMATAS, Turkijos sultono sūnus

DONAS LODOVIKAS, Maltos valdytojo sūnus, įsimylėjęs Abigailę

DONAS MATIJAS, taip pat ją įsimylėjęs

MARTINAS DEL BOSKAS, Ispanijos viceadmirolas

BARABAS, Maltos žydas

ITAMORAS, Barabo vergas

BERNARDINAS, vienuolis

DŽIAKOMAS, vienuolis

PILJA- BORSA, šantažistas, chuliganas

DU PIRKLIAI**TRYS ŽYDAI**

Pašos, Riteriai, Pareigūnai, Skaitovas, Pasiuntiniai, Vergai ir Dailidės

KATARINA, **DONO MATIJO** motina

ABIGAILĖ, **ŽYDO** duktė

Abatė

Dvi Vienuolės

BELAMIRA, Kurtizanė

MAKIAVELIS, Prologas

MALTOS ŽYDAS

Scena : **Malta**
(*Jeina* **MAKIAVELIS**)

MAKIAVELIS

Nors mirusiu pasaulis Makiavelį
 Jau laiko, Alpes siela perskridusi jo
 Dabar, kai nebegyvas jau de Gizas,
 Iš Prancūzijos grįžo pas draugus.
 Nors mano vardas ir kai kam šlykštus,
 Tačiau nuo apkalbų sulaiko meilė;
 Lai žino jie, jog Makiavelis aš,
 Tad kas man žmonės, kas man žodžiai jų;
 Labiausiai keikiantys mane, manim ir žavis.
 Nors prieš manas knygas gan atvirai
 Kai kas ir pasisako, jas skaitys,
 Nes popiežiaus sieks sosto, o apleidę
 Mane, nuuodyti bus pasekėjų.
 Religiją laikau aš žaisliuku,
 Man nuodėmė tėra nemokšiškumas.
 Ar žudo paukščiai skridami danguj?
 Man gėda ir klausyt tokių kvailysčių.
 Ką besakyti apie teisę į karūną:
 Kas Cezariui imperiją užleido?
 Karaliais tampama jėga, įstatymai
 Drakoniškai galioja tik nuo kraujo.
 Ir tvirtą ranką turintis valdovas
 Yra stipresnis negu raštai moko,
 O priesakų laikydamasis šių
 Falaris nemaurotų tartum jautis
 Iš bronzos sutiktų pavydui. Jis tad
 Lai valdo jus, ne gailestis, žmogėnai!
 Bet kur man trauktis? Juk aš atėjau
 Ne tam, kad čia, Britanijoje, skaityčiau
 Jums paskaitą, bet žydo tragediją
 Parodyti panoręs to, kurs šypsos,
 Nes prikimšti maišai jo pinigų,
 Gautų, padėjus man. Prašau tik vieno:
 Lai gauna tai jis, ko ir nusipelnė,
 Į tai neįsikišus man.

(*Išeina*)

PIRMAS VEIKSMAS

1-oji Scena

(I savo kontorą įeina **BARABAS** su krūvom aukso)

BARABAS

Štai visa tai, ką gauti man pavyko,
 Ir rizika ši pasiteisino
 Gaut trečdalį iš Persijos laivų.
 Ne taip, kaip iš samnitų ir uziečių,
 Kurie ispanišką aliejų pirkto
 Ir graikiškus vynus. Tik už grašius.
 Fui; jų net skaičiuoti nesinori.
 Arabams aš dėkingas, kad taip dosniai
 Sumoka auksu už manas prekes.
 Aš vistik tas, kuris lengvai per dieną
 Kitų gyvenimo lėšas sau žerias.
 Ne tas prasčiokas, niekadęs nelietęs
 Monetų tiek tartum stebuklo,
 O tas, kurio plieninės dėžės pilnos,
 Nes visą gyvenimą jisai atvargo,
 Skaičiuodamas galiukais pirštų turtą.
 Nebesivargins tokio amžiaus triūsti
 Ir lieti prakaitą dėl menko grašio.
 Jis lyg prekeiviai Indijos kasyklų,
 Pristatantys gryniausią aukso lydinį,
 Turtingas mauras, kurs uolų rytinių
 Gelmėj kiek geidžia lobių gali semti,
 O jo namuos tarytum žvirgždas perlai,
 Gauti jo veltui, svoriui lemiant kainą;
 Maišai opalų žėrinčių, safyrų,
 Hiacintų ir topazų, ir smaragdų,
 Puikių rubinų, deimantų, kur tviska,
 Tokių retųjų akmenų brangių,
 Jog vieno kaina, net ir ne rinktinio,
 Karatą kokį gal ir tesveriančio,
 Yra tokia, jog didelėj nelaimėj
 Už jį išpirkt galėtum karalius.
 Tai štai kur kraunami manieji turtai;
 Taip sveiką protą turintieji žmonės
 Prekyba vulgaria lėšas sau krauna,
 O padidėjus jiems, begalinius
 Turtus sukrauna kambary mažam.
 O šiandien kokią kryptį vėjas renkas?
 Kaip pasisukęs mano tulžio snapas?
 Cha! Į rytus? Taip, matai vėjarodę?
 Į pietryčius; todėl, manau, laivai,
 Kuriuos aš į Egiptą ir salas
 Siunčiau, jau Nilo pasiekė krantus:
 Laivai manieji iš Aleksandrijos,

Bures išpūtę, prieskonius ir šilką
 Gabenantys, lengvai jau sliuogia Kendžo
 Pakrantėm Malton jūra ta Viduržemio.
 Bet kas gi čia ateina? Ei!

Įeina **PIRKLYS**

PIRKLYS

Barabai, jau laivai tavieji saugiai
 Prisišvartavę Maltos uoste,
 Jau tavo prekės šičia, o pirkliai
 Mane čia siuntė, kad aš sužinočiau,
 Ar pats atėjęs sumokėsi muitą.

BARABAS

Tai mano prekės laivuose jau saugios?

PIRKLYS

O taip.

BARABAS

Tad eik pas juos ant kranto ir sakyk,
 Kad jie už krovinį susimokėtų:
 Manau, kad muitinėj kredito mano
 Pakaks lyg jį mokėčiau pats.
 Kupranugarių šešiasdešimt siųsk
 Dar trisdešimtį mulų ir vežimų
 Dar dvidešimtį pargabent prekes.
 Bet tu dabar valdai laivus manusius,
 Ar tavo kredito nepakaks?

PIRKLYS

Bet maito mokestis yra didesnis
 Nei viso miesto renkamas pirklių,
 Jis viršija kreditą mano, pone.

BARABAS

Sakysi, jog pats Maltos žydas siuntė
 Tave; kas nepažįsta ten Barabo?

PIRKLYS

Einu jau.

BARABAS

Štai čia kažkas atplaukia.
 Iš kokio, pone, laivo būsi tu?

PIRKLYS

Aš iš Speranzos, šeimininke.

BARABAS

Ar nematei
 Laivų manų Aleksandrijoj ?
 Juk negalėjai iš Egipto pakeliui,
 Aplenkęs tas vietas, kur upė Nilas
 Į jūrą įtekėdamas, jai duoklę
 Sumoka, nematyt Aleksandrijos.

PIRKLYS

Nei aš mačiau, nei klausiau apie juos:
 Tačiau girdėjau, kaip jūreiviai mūsų

BARABAS

Stebėjosi, kaip drįsot šitiek turto
Jūs patikėt tokiai menkutei geldai.

Nukreizėliai! Tai patikimas laivas,
O tu keliauki ir greičiau iškrauk jį
Ir krovinį liepk agentui priimt.

(PIRKLYS išeina)

Kaip sekės, įdomu, kitiems laivams?

Įeina antrasis **PIRKLYS**

2-asis PIRKLYS

Barabai, laivas iš Aleksandrijos
Prisišvartavo Maltos uoste jau,
Nesuskaičiuojamų prikrautas turtų
Su Persijos šilkais, su perlais, auksu.

BARABAS

Bet kaip atėjot be anų laivų,
Kurie Egiptan plaukė?

2-asis PIRKLYS

Mes jų nematėm, pone.

BARABAS

Galbūt prie Kandijos krantų jie plaukė
Aliejaus arba prekių kitokių.
Tačiau pasielgei neatsargiai tu,
Toli taip leidėsis be jų laivų.

2-asis PIRKLYS

Lydėjo mus Ispanijos laivynas,
Nuo mūsų nei per lygą nenutolęs,
O vijosi jis turkų galeras.

BARABAS

Oho! Jie į Siciliją keliavo: -
Dabar manusius žmones ir pirklus
Skubiai paragink krovinį iškrauti.

2-asis PIRKLYS

Klausau.

(Išeina)

BARABAS

Tokia sėkmė tiek sausumoj, tiek jūroj
Lydėdama, turtėti leidžia mums:
Štai ta palaima, pažadėta žydams,
Kuri ir Abraomo buvo laimė:
Kuo dar daugiau dangus padėti gali,
Jei ne gėrybes žmogui berdamas į sterblę
Ir išdraskydamas net žemės įsčias,
Tarnaut jam jūras versdamas, o vėjus
Vežt krovinį, jiems pučiant palankiai?
Dėl laimės neapkenčiamas esu?

Bet gerbiamas už ką, jei ne už turtą?
 Verčiau taip keikiamas aš žydas būsiu,
 Nei apgailėtinas skurde krikščionis:
 Nes jų tikėjime aš nieko kito-
 Tik blogį ir apgaulę, ir puikybę,
 Jam taip netinkančius, teįžvelgiu.
 Galbūt kai kas jų sąžinę ir turi,
 Bet priverstas dėl jos gyvent skurde.
 Vadina išblaškytąja tauta mus:
 Galbūt, tačiau mes turto susižerėm
 Daugiau nei tie, kurie tikėjimu girias.
 Gyvena Graikijoje Kirja Chairimas,
 Obedas –Barsoje, o Lisabonoj – Nonas,
 Aš – Maltos žydas, dar kai kas ir Romoj,
 Paryžiuoj žydų daug: visi turtingi;
 Turtingesni daug už krikščionis jie.
 Tiesa, kad mes netampame karaliais,
 Bet tai kaltė ne mūsų : mūsų maža,
 Na, o karūnos juk tiktai paveldimos,
 Arba užgrobiamos jėga; o ji,
 Kiek aš žinau, yra nepastovi.
 Valdykite mus taikiai, ir krikščionys,
 Taip trokštantys valdžios, lai karaliauja.
 Nerūpi sostas man, o iš vaikų
 Vienintelę turiu aš dukrą – ją
 Kaip Ifigeniją Agamemnonas -
 Paveldėtoją mano – branginu.
 Bet kas čia?

Įeina trys ŽYDAI

1-asis ŽYDAS

Nebesiginčyk; tai tiktai gudrybė.

2-asis ŽYDAS

Todėl abu ir einam pas Barabą,
 Kad duotų jis geriausią patarimą;
 O štai ir jis.

BARABAS

Kas atsitiko, tėvynainiai?
 Kodėl tiek daug jūsiškių susibūrė?
 Kokia nelaimė atsitiko Žydams?

1-asis ŽYDAS

Galeros karo iš Turkijos, Barabai,
 Reide mūsų šiame čia apsisustojo,
 O šiandien valstybinė taryba spręs,
 Kaip atstovybę jų sutikt derėtų.

BARABAS

Tegu atvyksta, jei taikus jų tikslas;
 O jei kariauti, tai mes nugalėsime –
 Tegu kariauja, užkariauja, žudo
 Tik ne mane, ne mano dukrą, turtą.

(Į šalį)

1-asis ŽYDAS

Jei sudaryti sąjungą atvyktų,
Nebūtų taip karingai nusiteikę.

2-asis ŽYDAS

Bijau, kad skausmą mums atveš atvykę.

BARABAS

Kvailiai! Jūs bijote dėl to, kad daug jų.
Kam taiką griaut, jei sąjungoj mes esam.
Juk turkai su maltiečiais jai priklauso.
Čia, nagi, jau kiti dalykai slypi.

1-asis ŽYDAS

Atvyko čia jie dėl taikos ar karo.

BARABAS

Galbūt nei tam, nei tam, tik pakeliui
Jiems į Veneciją per jūrą Adrijos;
Užimti ją jie daugel kartų bandė,
Pritrūkdavę strategijos karinės.

3-iasis ŽYDAS

Kaip išmintingai pasakei! Galbūt.

2-asis ŽYDAS

Bet vyksta posėdis Senato rūmuos,
Ten Maltos žydai turi būt visi.

BARABAS

Hm; visi ten Maltos žydai turi būt?
Lai dalyvauja ten kiekvienas vyras,
Kad būtų išlaikytas paprotys.
Jei reikalas palies valstybę mūsų,
Užtikrinu jus –(I šali) rūpinsiuos savim.

1-asis ŽYDAS

Žinau, kad jūs ateisit; eikim, broliai.

2-asis ŽYDAS

Tad mes išeiname; sudie, Barabai.

BARABAS

Sudie, Zaretai; ir sudie, Temantai.
(ŽYDAI išeina)

Dabar įmink šią paslaptį, Barabai;
Jausmus apžvelk ir išmintį sukaupk;
Šitie kvailiai supainiojo čia viską.
Nuo seno turkams Malta moka duoklę,
Kurią, bijau, laikydami kurso,
Padidino taip turkai, kad sumos
Šitos neišmokės nė Maltos turtai.
Naudodami priedanga šita,
Užgrobti miestą nori turkai: siekia to.
Bet, kas beatsitiktų, pasistengsiu,
Kad nenutiktų mums paties blogiausio,
Besaugodamas tai, ką aš turiu.

Ego mihimet sum semper proximus*.

*Iškraipyta citata Terencijaus Andrijo : turėtų būti : Proximus sum egomet mihi: Aš pats sau artimiausias (lot.)

Tegu ateina, lai užgrobia miestą.

2-oji Scena. **Senato rūmai**

Įeina **MALTOS GUBERNATORIUS, RITERIAI ir PAREIGŪNAI; juos pasitinka**
TURKŲ PAŠOS ir KALIMATAS

GUBERNATORIUS

Ko , pašos, reikalaujate iš mūsų?

1-asis PAŠA

Žinokit, Maltos riteriai, jog mes
Iš Kipro, Kandijos ir iš kitų
Salų, kurios po jūrą Viduržemio
Taip išsibarsčiusios, čionai atvykom.

GUBERNATORIUS

O kokį reikalą į mus ar Malta
Šios salos turi? Ko jūs reikalaujat?

KALIMATAS

Mokėkit duoklę metų dešimties.

GUBERNATORIUS

Deja! Suma per didelė ši, pone,
Manau, Šviesybė jūsų tai supras.

KALIMATAS

Norėčiau, Gubernatoriau, padėt jums,
Tačiau tai tėvo mano reikalas,
Kurio atidėliot aš nedrįstu.

GUBERNATORIUS

Tad leisk mums pasitart, Selimai Kalimatai.

(Paėjęs šalį tariasi su RITERIAIS)

KALIMATAS

Sustokit nuošaly ir leiskit spręsti
Tai riteriams ir kelkite bures
Galerų, nes čia, regis, neužgaišim;
Na, ką gi Gubernatoriau, nusprendėt?

GUBERNATORIUS

Nusprendėm taip: kadangi reikalaujat
Jūs duoklės metų netgi dešimties,
Mes prašome tik laiko ją surinkti
Čia, Maltoj, iš gyventojų visų.

1-asis PAŠA

Daugiau jūs prašot, nei mes įgalioti.

KALIMATAS

Na, būki mandagesnis, Kalipinai,
Teiraukimės jų laiko, gal neilgas;
Ar ne karališkiau išsaugot taiką,
Nei sąlygas primesti jiems jėga.
Kiek laiko, Gubernatoriau, jūs prašot?

GUBERNATORIUS

Tik mėnesio.

KALIMATAS

Lai mėnuo bus, bet pažadą tęsėkit.
Nuleiskite į jūrą galeras,
Ten lauksim termino, jums atidėto,
Ir pasiuntinį pinigams atsiųsim.
Sudie jums, Gubernatoriau, ir riteriai.

GUBERNATORIUS

Ir Kalimatui linkime sėkmės!

KALIMATAS ir PAŠOS *išeina.*

Tad eikit ir žydus atveskit Maltos:
Ar šiandien jie kviesti nebuvo čia?

VALDININKAS

Taip, buvo, pone, ir štai jie ateina.

Įeina **BARABAS** *ir trys* **ŽYDAI.**

1-asis RITERIS

Ar jau nusprendėte, ką jiems sakysit?

GUBERNATORIUS

Taip. Prieikite arčiau, judėjai.
Sultono Turkijos pas mus atsiųstas
Atvyko pats Selimas Kalimatas, jo sūnus,
Kad duoklę metų dešimties paimtų
Iš mūsų, o tai rūpestis didžiulis.

BARABAS

Tad, kad išsaugotume mes ramybę,
Reikėtų, pone, duoklę išmokėt.

GUBERNATORIUS

Ne taip tai paprasta daryt, Barabai,
Mes paskaičiavome, kokia ši duoklės
Už metų dešimtį suma, bet jos
Neturime, nes išdą mūs karai
Ištuštino, tad jūsų prašom gelbėt.

BARABAS

Deja, mes, pone, ne kareiviai esam:
Tad kaip nuo tokio Princo galim gelbėt?

1-asis RITERIS

Mes žinom, Žyde, kad tu ne kareivis,
Bet pinigingas tu esi pirklys,
Tad tavo pinigų mums ir reikėtų.

BARABAS

Bet kaip gi, pone! Mano pinigai?

GUBERNATORIUS

Ir tavo, ir kitų.
Trumpai drūtai, tai jūs surinksit duoklę.

1-asis ŽYDAS

Bet, pone, dauguma iš mūsų vargšai.

GUBERNATORIUS

Tad tegu uždeda už jus turtuoliai.

BARABAS

Ar ir iš svetimšalių rinksit duoklę?

2-asis RITERIS

Ar svetimšaliai čia neužsidirbo?
Tad lai ir jie prisideda prie duoklės.

BARABAS

Nejau? Ir jie po lygiai?

GUBERNATORIUS

Ne, Žyde, kaip kitatikiai teduoda.
Ilgai mes pakentėm tikėjimą jūsų,
Kuris paties Dangaus yra prakeiktas,
Todėl mums prišaukė nelaimę šitą,
Ir mes tvirtai dėl duoklės apsisprendėm.
Skaitykite Senato nutarimą.

RAŠTININKAS

*Pirma: visi duoklės turkams pinigai
turi būti surinkti iš žydų, ir kiekvienas
jų turi atiduoti pusę savo turto.*

BARABAS

(I šalį)

Ką, pusę turto? Manojų, tikiuos,
Tatai neliečia.

RAŠTININKAS

*Antra: tas, kuris atsisakys mokėti,
tuojau bus apkrikštytas.*

BARABAS

(I šalį)

Apkrikštytas? Ką! Hm, ką man dėl to
padarius?

RAŠTININKAS

*Galiausiai tas, kuris atsisakys
Krikšto, praras visą savo turtą.*

Visi TRYS ŽYDAI

O Dieve, atiduosime mes pusę.

BARABAS

O niekšai paskutiniai, ne hebrajai!
Nejau paklusite ir atiduosite
Jiems visą savo sukauptąjį turtą?

GUBERNATORIUS

Na kaip, Barabai, ar tave apkrikštyt?

BARABAS

Ne, Gubernatoriau, ne konvertitas aš.

GUBERNATORIUS

Tada mokėk mums savo turto pusę.

BARABAS

Ar žinote, ką reiškia šis sprendimas?
Už pusę turto Malta pirt gali.
Dėl jo per sunkiai aš turėjau triūsti,
Kad atsisveikinčiau su juo lengvai.

GUBERNATORIUS

Mes nutarėm paimti turto pusę,
O jei neduosi, visą imsime mes.

BARABAS

Corpo di Dio! Tai gausit mano pusę,
Tik pasielkit su manim kaip su kitais.

GUBERNATORIUS

Ne, Žyde, tu atsisakei paklusti,
Todėl sprendimo jau nebeatšaukt.

GUBERNATORIUI *davus ženklą, PAREIGŪNAI išeina.*

BARABAS

Vadinasi, mane apvogt ketinat?
Religijos jūsiškės pagrindas – vagystė?

GUBERNATORIUS

Ne, Žyde, tavo turtą imam tam,
Kad nenuskurstų mūsų dauguma:
Verčiau vienam jau gerbūvio pritrūksta,
Nei žūva tiek žmonių dėl vieno jo:
Tačiau mes netremiam tavęs, Barabai,
Lik Maltoj, kur užgyvenai turtus,
Ir, jei galėsi, dar daugiau sukaupki.

BARABAS

Krikščionys, kaip padaugint turtą man?
Iš nieko juk tik niekas teišeina.

1-asis RITERIS

Iš nieko tu šiek tiek pradžioj sukursi,
Iš to šiek tiek – daugiau, po to daugiausia:
Ne mes kalti, jei tu likimą keiksi,
Nuskurst privertusį, nekęst pasaulio,
Bet tavo įgimtoji nuodėmė.

BARABAS

Šventu Raštu pateisint trokštat blogi?
Ir, pamokslaudami, mane jūs plėšiat.
Blogų ir žydų esti kaip krikščionių:
Blogi krikščionys, žydai – tik keli;
Bet jeigu iš visur mana gentis
Ištremiama už nuodėmę pirmykštę,
Kodėl turėčiau atsakyti aš?
Dorai prekiavęs, aš turiu gyventi:
Kas tars, kad aš buvau nesąžiningas?

GUBERNATORIUS

Šalin, bjaurus Barabai!
Neapsimetinėki, kad tu doras
Buvai, nes pažinojom tavo verslą,
Jei sąžiningas tu manai esąs,
Kantrus būk ir sugrįš tavieji turtai.
Nes turto perteklius godumą kelia,
O godulys – tai nuodėmė didžiausia.

BARABAS

Tai taip, bet tfu! Vagystė dar sunkesnė,
Neplėškite jūs turto iš manęs,
Kitaip kėsinsiuos į daugiau.

1-asis RITERIS

O Gubernatoriau, jo neklausykit,
Jo namą rekvizuokit vienuolynui;
Lai vienuoles šventas jisai priglaudžia.

GUBERNATORIUS

Taip ir darysiu.

Įeina **PAREIGŪNAI**

Na, ką atlikot, pareigūnai?

PAREIGŪNAS

Jau, pone, atėmėm Barabo turtą
Ir jo prekes, kurių vertė pralenkia
Net visą turimąjį Maltos turtą,
O iš kitų mes paėmėm jo pusę.

GUBERNATORIUS

Ir likusį su potvarkiu paimsim.

BARABAS

Na, pone, ar patenkintas dabar jūs?
Prekes manąsias, pinigus ir turtą,
Laivus ir sandėlius, kuriais džiaugiausi,
Jau turit jūs, daugiau negalit gauti;
Nebent bejausmės akmeninės širdys,
Net gailestį krūtinėse užgniaužę,
Atimtų ir gyvybę iš manęs.

GUBERNATORIUS

Na, ne, Barabai, susitepti rankų
Krauju religija neleidžia mūsų.

BARABAS

O aš manau, kad būtų daug geriau,
Jei jūs gyvybę nekaltų žmonių
Atimtumėt, skurde jų nepalikę.
Gyvenimo užgrobę triūsą – turtą,
Paguodą mano, lūkestį vaikų,
Dar nesuprantat padaryto blogio.

GUBERNATORIUS

Nurimk, Barabai, tam turėjom teisę.

BARABAS

Jūsiškė teisė nuskriaudė mane.
Bet pasilikit ją, tetrauks velniai!

GUBERNATORIUS

Keliaukime į jo namus ir verskim
Pinigine tad duokle jo turtus.

1-asis RITERIS

Privalom rūpintis tuo, nes sulaužius
Mums terminą, iširs ir mūsų sąjunga,
O čia gudrumas bus mums reikalingas.

Išeina visi, išskyrus **BARABĄ ir ŽYDUS.**

BARABAS

Gudrumas! Tfu! Štai juo tiktai ir grįstas
Tikėjimas jų, o ne paprastumu.
Marus Egipto, prakeiksmą Dangaus
Bergždumą žemės, neapykantą
Žmonių jiems siųsk, didysis *Primus Motor!*
Čionai ant kelių atsiklaupęs, žemę
Apstulbindamas, sielas jų prakeikiu
Skausmams aš amžiniams
Ir gylio tokio pat kančioms liepsningoms,
Kokias man, liūdinčiam, sukėlė jie.

1-asis ŽYDAS

Ir vistik būk kantrus, Barabai mielas.

BARABAS

Kvailieji broliai, matantys šią dieną,
Ko jūs nejudina šios raudos mano?
Kodėl kartu neraudat su manim?
Kodėl nenumiriau nuo šios kančios?

1-asis ŽYDAS

Barabai, bet ir mums sunku, patyrus
Susidorojimą tokį su mumis;
Jie atėmė juk pusę mūsų turto.

BARABAS

Tai ko pasidavėt apiplėšimui?
Jūs buvot dauguma, o aš tik vienas:
Jie viską atėmė tik iš manęs.

1-asis ŽYDAS

Barabai, broli, prisiminki Jobą.

BARABAS

Ko primenat man Jobą? Parašyta,-
Jo turtas – septyni net tūkstančiai
Avių, trys tūkstančiai kupranugarių
Ir jaučių du šimtai porų, į jungą
Kinkytų, asilių penki šimtai, -
Kad juos galėčiau tinkamai įvertint,
Mokėdamas už juos, aš namuose,
Laive ir kroviniuos, atplaukusiuose
Čia iš Egipto, būčiau turto tiek
Sukaupęs, kad nupirkčiau juos visus
Su jų savininku ir pragyvenimui
Dar mano liktų. Keikt ne jis, o aš
Turėčiau dieną tą nelemtą,
Kai aš gimiau, Barabas nelaimingas;
Todėl nuo šiol telaukiu amžinos
Nakties, kad debesys tamsos apgaubtų
Man kūną ir paslėptų tas baisias
Nelaimes: nes iš viso savo triūso
Aš laiką tepaveldėjau, tuščiai
Praleistą, kančią jausdamas naktim.

2-asis ŽYDAS

Kantrybės, gerbiamas Barabai.

BARABAS

Ak, nekalbėkit man apie kantrybę,
Nes, turto neturėjus, skursti lengva;
Palikite dabar gedėt Barabą,
Kad mūsų priešo išžudytus savo
Pamatė kareivius, ir nuginkluotas
Jis pats ir neberanda išeities:
Kankintis leiskit po staigaus šio smūgio,
Nes palaužta dvasia yra manoji;
Sunkių žaizdų juk nepamirši greit.

1-asis ŽYDAS

Palikim jį, taip užsirūstinusį,
Bet kokie žodžiai tik labiau sužeis.

2-asis ŽYDAS

Eime tad. Patikėkit, baisiai liūdna
Matyti žmogų tokioje kančioj.
Sudie, Barabai!

Išeina

BARABAS

O taip, sudie.
Kokie vergai tikri šie paprasti,
Be jokio proto niekšams atsikirst,
Aš jiems tik molio gumulas bejausmis,
Kurį bet koks vanduo nuplaut galės:
Bet ne, Barabas gimęs didesniems
Darbams, iš liejinio geresnio nei
Prastuomenė, gyvenanti tik esamu
Laiku. Aš visuomet juk apdairus
Buvau, nujausdamas visas klastas:
Juk bet kada užklupti gali blogis. –
Gražioji Abigailė kur keliauja?
Ieina **ABIGAILĖ, ŽYDO duktė**
Dėl ko gi nusiminus tu, dukrele?
Mieloji, tik neverk dėl praradimo.
Tėvelis atsargą sukaupęs tau.

ABIGAILĖ

Ne dėl savęs dabar aš ašaroju.
Bet. Tėve, dėl tavęs man taip skaudu:
Tačiau bevaises ašaras valdyti
Išmoksiu aš. Ir, skausmo genama,
Nubėgsiu skųsdamasi į Senatą
Ir priekaištais užgriūsiu juos visus.
Kad jie, išvydę, kaip aš raunuos plaukus,
Atitaisytų poelgį su tėvu.

BARABAS

Ne, Abigaile, praeities dalykai
Nebeištaisomi garsiais šauksmais.
Tylėki, dukra, lai kančia apvalo,
O laikas gali net suteikti progą
Sulaukti tinkamiausio mums sprendimo.

Be to, mergaite mano, negalvok,
Kad aš toksai neapdairus ir mūsų
Nepasirūpinau ateitimi.
Monetų dešimt tūkstančių auksinių,
Brangakmenius labai retus ,perlus
Aš saugiai paslėpiau, dar prieš išstinkant
Mus dienai šiai juodai.

ABIGAILĖ

Kur, tėve?

BARABAS

Savuos namuos, dukrele.

ABIGAILĖ

Tuomet daugiau jų nematys Barabas:
Apiplėšė jie namą ir rūsius.

BARABAS

Bet aš tikiuos, jog jie suteiks leidimą
Įžengt dar kartą į savus namus.

ABIGAILĖ

Galbūt ir ne:
Nes Gubernatorius, mane iškraustęs,
Ten kelia vienuoles. O vienuolynan
Tik tos pačios lyties žmogus įeit
Galės. Tai vyrams uždrausta daryti.

BARABAS

Manasis auksas! Auksas! Turtas žuvo!
Dangau, ar nusipelniau vargo šito?
Ir ką priversit, nelaimingos žvaigždės,
Iš nevilties dėl skurdo padaryt?
Galbūt žinodamos, koks nekantrus aš
Nelaimėję, manote, kad pasikarsiu,
Išnykdamas nuo žemės, nepalikęs
Nė atminimo, jog kadais buvau?
Ne, liksiu aš; gyvenimas manasis
Man ne šlykštus ir, jei jo vandenyne
Man skirta plaukt ar grimzt, gudrybės
Aš stversiuos, išsigelbėdamas pats.
O, dukra! Sugalvojau: tu matai
Vargus, kuriuos užkorė man krikščionys:
Pakluski man. Sunkumams šiems užgriuvus,
Privalome abu gudrybės griebtis.

ABIGAILĖ

O, tėve, kad atkeršyčiau už skriaudą,
Negailėstingai padarytą jų mums,
Aš pasiryžus viskam.

BARABAS

Gerai tad;
Sakei, kad mano namą vienuolynu
Jie pavertė ir jau yra vienuolių?

ABIGAILĖ

Sakiau.

BARABAS

Tuomet tegu dukra manoji prašo
Abatės leisti tapti jai vienuole.

ABIGAILĖ

Ką? Tapti vienuole man?

BARABAS

Taip, dukra, nes tiktai religija
Tu apsisaugosi nuo įtarimų.

ABIGAILĖ

Taip, bet mane vistiek įtarinės.

BARABAS

Tegu įtarinėja; bet tokia
Uolia tu pasirodyk tikinčiaja.
Prašyk gražiai, su jom būk maloni,
Lai mano, kad dėl nuodėmių didžių
Prašaisi vienuolynan, kol priims.

ABIGAILĖ

Tai apsimetinėti aš turėsiu?

BARABAS

Taip!
Iš pat pradžių juk apsimest geriau
Nei, tiesą sakius, apsimest po to, -.
Veidmainiškai tikėt yra geriau
Nei tikinčiaja tiktai apsimesti.

ABIGAILĖ

Gerai jau, tarkim, priimta esu,
O kas po to?

BARABAS

Po to bus taip:
Ten, po lenta, užklojusia grindis
Mūs namo viršutinio kambario,
Aš paslėpiau ir deimantus, ir auksą,
Kuriuos tavajai daliai atidėjau. Būk gudri.

ABIGAILĖ

Tad, tėve, eikime kartu.

BARABAS

Ne, Abigaile, nes visai nereikia,
Kad pamatytų mus drauge:
Vaidinsiu, kad tu įžeidei mane:
Gudrauk, mergaite, gelbėk mūsų auksą.

(Jie pasitraukia)

*Įeina Vienuolis DŽIAKOMAS, Vienuolis
BERNARDINAS, Abatė ir Vienuolė*

Vienuolis DŽIAKOMAS

Jau baigtas, sesės, jūsų vienuolynas.

ABATĖ

Tad juo geriau; mums reikia atskirumo:
Žiemų jau trisdešimt vienuolėms kai kurioms
Iš mūsų tenka tarp žmonių klajoti.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Bet, motinėle, šis su šaltiniu
Vandens name patiks jums vienuolynas.

ABATĖ

Galbūt; bet kas gi čia ateina?

ABIGAILĖ

Įeina **ABIGAILĖ**

Šventoji motina ir nekaltųjų
Ganytojau, manęs pasigailėkit.

ABATĖ

Kas tu esi, dukrele?

ABIGAILĖ

Dukra esu aš žydo nelaimingo-
Barabo vargšo, šito Maltos žydo,
Kuris kadaise buvo savininkas
To namo, paversto į vienuolyną.

ABATĖ

Ko, dukra, tu norėtumei iš mūsų?

ABIGAILĖ

Bijodama nelaimių, mano tėvą
Užpuolusių dėl nuodėmės didžiausios –
Tikėjimo tikrojo stokos, norėčiau
Aš atgailauti likusį gyvenimą
Jau kaip vienuolė vienuolyne jūsų,
Atpirkdama taip savo vargšę sielą.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Neabejoju, kad taip kalba siela.

Vienuolis BERNARDINAS

Ir nuoširdi ji, broli, paprašykim,
Kad vienuolynan būtų priimta.

ABATĖ

Gerai, dukrele, priimam tave.

ABIGAILĖ

Pirmiausia leiskite man, kaip naujokei,
Prie jūs įstatymų griežtų įprasti;
Įprastoje man vietoje užmiegant,
Neabejoju, kad taisyklės griežtos
Ir mano karštos maldos duos naudos.

BARABAS

(I šali)

Tokios pat didelės kaip slėptas turtas.

ABATĖ

Tad eikim, dukra.

BARABAS

Ką šitai turi reikšti, Abigaile,
Kodėl tu tarp nekenčiamų krikščionių?

Vienuolis DŽIAKOMAS

Jau jos nebetrukdyki tu, mažatiki,
Ji jau išsižadėjo.

BARABAS

Išsižadėjo? Varge!

Vienuolis DŽIAKOMAS

Ir priimta jinai į vienuolyną.

BARABAS

Tu vaike prakeiktasis, tėvo gėda!
Ką tarp šitų šėtonų tu veiki?
Palikt turi tuos prakeiktuosius velnius
Ir jų erezijas tas nelemtąsias.

ABIGAILĖ

Atleisk man, tėve –

(Ji eina prie jo)

BARABAS

Šalin eik, Abigaile,

(šnabžda jai)

*(Galvoki apie deimantus ir auksą;
Lenta, kuri juos slepia, pažymėta.)*
Dink iš akių, tu tėvo prakeiktoji.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Barabai, nors netikintysis pats tu
Ir neižvelgsi tu savų nelaimių,
Bet leisk nors dukrai nebelikt aklai.

BARABAS

Tu aklas pats, įtikinėji veltui,
(Lenta, kuri juos slepia*, pažymėta)
Nes mirsiu aš verčiau, nei bus tokia ji.
Ar palieki mane nelaimėj, dukra
Jau suvedžiota? *(Eik ir nepamiršk tik.)*
Ar dera žydams ši lengvatikystė?
(Rytoj prie durų būsiu ankstų rytą.)
Ne, nesiartink; nes tave prakeiksiu,
Užmiršk mane, nebelankyki, eik.
(Sudie, rytoj ryte, atmink tai.)
Šalin, nelaimingoji!

*(Išeina į vieną pusę **BARABAS**, į kitą pusę **VIENUOLIAI**, **ABATĖ**, **VIENUOLĖ** ir **ABIGAILĖ**;
jiems išeinant, įeina **MATIJAS**)*

MATIJAS

Nejaugi Abigailė. turčiaus Žydo
Dukra, vienuolė jau? Tai smūgis tėvui
Pažemino ir privedė prie to ją:
Nagi, jinai juk tinkamesnė meilei,
Negu taip varginančioms ją maldoms:
Ir būtų daug geriau, jei liktų lovoj
Jinai karštai ją mylinčio glėby,
Nei keltūsi vidurnakty mišioms.

*Čia Barabas sumeta kryžiaus ženklą (rodydamas atžymą lentoje, po kuria paslėptos brangenybės).

LODOVIKAS *Įeina LODOVIKAS*

MATIJAS Kas , donai Matijau, jums? Liūdit ko?

LODOVIKAS Tikėkite, garbusis Lodovikai,
Keistesnio vaizdo, nei mačiau dabar,
Nesu regėjęs.

MATIJAS Prašau papasakoti kas tai.

LODOVIKAS Gražioji mergina, vos keturiolikos,
Saldžiausioji gėlė Kiteros lauko,
Išaugusi tokioj vaisingoj dirvoj,
Neįprastai taip tapo vienuole.

MATIJAS Bet kas ji, pasakykit?

LODOVIKAS Jinai yra dukra turtingo Žydo.

MATIJAS Ar to Barabo, iš kurio turtus
Ką tiktai atėmė? Ar ji graži?

LODOVIKAS Jokia kita prilygt jai negalėtų;
Jei ją išvystum, pervertų tau širdį,
Nors ją ir sienos žalvarinės skiria
Nuo meilės ar nuo gailėsčio bent jau.

MATIJAS Jei ji tokia puiki, kaip tu sakai,
Vertėtų mums ir aplankyti ją.
Na, kaip?

LODOVIKAS Aš pats nueisiu; išeities nėra.

MATIJAS Ir aš nueisiu, arba bus blogai.
Sudie tau, Matijau.

LODOVIKAS Sudie tau, Lodovikai.

Išeina atskirai.

ANTRAS VEIKSMAS

1-oji Scena. **Prie Barabo namo.**

BARABAS *Įeina BARABAS su žibintu*

Lyg pranašas nelaimės, ją stuksenęs
Ligotam žmogui tuščiame snape
Ir naktyje begarsėje, infekciją

Nupurtantis nuo per juodų sparnų;
 Taip iškankintas blaškosi Barabas,
 Irzliai bekeikdamas krikščionis tuos.
 Išsigabeno greitakojis Laikas
 Gyvenimo malonumus, palikęs
 Man neviltį tiktai; iš mano turtų
 Prisiminimai vien telikę tarsi
 Kareivio randai, bet kas man iš jų.
 O Abraomo palikuoni tu,
 Kurs Izraelio tautą iš tamsos
 Šešėlių išvedei, ir Abigailės
 Nukreipk teisingai ranką naktį šią;
 Ar amžina tamsa paversk šią dieną!
 Tol miegas neužmerks akių manųjų,
 Tol mintimis ramybės neatgausiu,
 Kol Abigailė man neatsakys.

Jeina ABIGAILĖ iš pakylos scenoj

ABIGAILĖ

Sėkmingai aš nutaikiau ramų laiką,
 Kad lentą tą ištirčiau paminėtą;
 Ir štai šie perlai, deimantai ir auksas,
 Kuriuos paslėpęs buvo mano tėvas.

BARABAS

Dabar atsimenu žodžius tų senių,
 Kurios, kuomet dar aš buvau turtingas,
 Žiemos man sekė pasakas apie
 Dvasias ir šmėklas, naktį besibastančias
 Aplink vietas, kur lobiai paslėptieji;
 Ir man atrodo, jog ta šmėkla aš:
 Nes, kol aš gyvas, tol viltis gyvuoja,
 Man mirus, vaikščios ten dvasia manoji.

ABIGAILĖ

Laimingai tėvo turtą atgavau
 Šitoj aš vietoj. Nelabai laimingoj:
 Nes, prieš išsiskiriant, jisai pasakė,
 Kad čia ateis ryte. Tad, kur bebūtų
 Dabar jisai, tegu laimingą sapną
 Morfėjas jam atsiunčia, lai auksinis
 Šis sapnas būna, kad prabudęs jis
 Atgautų savo lobį, mano rastą.

BARABAS

Bueno para todos mi granado no era.*
 Judėt taip gera, kaip kad bloga sėdint.
 Tačiau kokia žvaigždė rytuos nušvito?
 Jei kelrodė, tai Abigailė ten.
 Kas ten?

ABIGAILĖ

O čia kas?

- BARABAS** Nurimki, Abigaile, juk tai aš.
- ABIGAILĖ** Tuomet ir vėl atgauki savo laimę.
(*Numeta žemyn maišus.*)
- BARABAS** Nejau? Radai juos iš tikrųjų?
- ABIGAILĖ** Taip, čia jie, ar jau pagavai tu juos?
Čia jų daugiau, daugiau, daugiau.
- BARABAS** O mano dukra,
Tu aukse mano, turte mano, laime!
Stiprybe dvasios, priešų tu mirtie!
Pasveikinta būk, mano laimės šaukle!
Jei, Abigaile, su manim vėl būtum,
Tai išsipildytų troškimai mano:
O, kaip gi man tave ir bevadinti:
O dukra! Aukse! Tu palaima mano!

(*Apkabina savo maišus.*)
- ABIGAILĖ** O tėve, jau vidurnaktis artėja.
Tuoju prabust vienuolės turi.
Jau eik, kad nesukeltum įtarimo.
- BARABAS** Sudie, manoji laime, ir siunčiu tau
Aš oro bučinį iš savo sielos.

(**ABIGAILĖ** *pasitraukia nuo scenos pakylas*)
- Pakelki, Febai, vokus tu dienos
Ir varnui vieversėlį tu pažadink,
Kad aš galėčiau skrist kartu su juo;
Aplėbęs auksą kaip jis jaunikius.
Hermoso Piarer de les Denirch **
(*Išeina*)

2-oji Scena. **Senato rūmai.**

Įeina **GUBERNATORIUS, MARTINAS DEL BOSKO**
ir RITERIAI

- GUBERNATORIUS** Sakyki, kapitone, kur keliauji?
Iš kur tavasis laivas mūs reide?
Ir be leidimo tu kodėl krante?

*Ne visiems naudingas mano turtas (isp.)

**Malonus pinigų grožis (iškraipyta isp)

BOSKAS

Aš, Gubernatoriau, į čia vykau;
Ispanijai priklauso mano laivas –
Skrajojantis Drakonas – kaip ir aš;
Del Bosko vadinuosi ir esu
Karališko laivyno viceadmirolas.

1-asis RITERIS

Tiesa tai, ir jį pagarbiai priimkit.

BOSKAS

Gabename mes graikus, turkus, maurus,
Nelaisvėn paimtus prie Korsikos krantų.
Mes nenusilenkėm laivynui turkų,
Kai šiurpios jų galeros vijos mus:
Tad, kai staiga smarkus pakilo vėjas,
Pakeitę kursą, mes į kovą stojom:
Sudeginome kai kuriuos laivus
Ir daugelį mes nugramzdinom jų.
O vieną laivą stvėrėm į nelaisvę:
Jo kapitonas žuvo, o kitus
Vergais pavertę, Maltoje parduosim.

GUBERNATORIUS

Aš jau girdėjau, Martinai del Bosko,
Apie tave, tad sveikas būki, Malton
Atvykęs tu. Tačiau parduoti turkų
Negalim leist, nes sąjungoj su jais mes.

1-asis RITERIS

Del Bosko, jei gerbi ir myli mus,
Įtikink Gubernatorių tu turkų
Numesti jungą; ir paliaubos mūsų
Su jais dėl to, kad lėšų trūksta karui.

BOSKAS

Nejaugi Maltos riteriai už sąjungą
Su turkais turi auksu užmokėti?
Ar menat, pone, jūs Europos gėdą –
Krikščioniškąjį Rodą, iš kurio
Jūs kilę, kai į jį, šiai salai žlugus,
Jūs buvot prieš turkus kariaut siųsti.

GUBERNATORIUS

Prisimenu, bet mūsų jėgos mažos.

BOSKAS

O kiek gi Kalimatas reikalauja?

GUBERNATORIUS

Tai kronų šimtą tūkstančių sudaro.

BOSKAS

Karalius mano į šią salą turi teisę
Ir gali greit iš jos išstumti jus;
Tad paklauskite, nemokėkit turkams:
Prašysiu Didenybės jo pagalbos,
Nepasitraukęs, kol laisvi netapsit.

GUBERNATORIUS

Su sąlyga šita turkus parduokit:

Greičiau paruoškite juos, pareigūnai .

(Pareigūnai išeina).

Tu, Boskai, būsi Maltos generolas;
Ir aš, ir mano riteriai paseks
Paskui tave prieš nekrikštus turkus.

BOSKAS

Gynėjų Rodo žygdarbį pratęsi,
Kurie, nors ir mažai tenai jų buvo,
Taip kovėsi su turkais lig mirties,
Kad žinią kam neliko siųst pasauliui.

GUBERNATORIUS

Ir mes ligi mirties kovosim; eikim,
Tad, pasipūtęs Kalimatai, aukso
Tau vietoj siųsim sviedinius ir ugnį:
Kitur ieškoki duoklės, apsisprendę
Mes užmokėt ne auksu tau – krauju.

Išeina

3-ioji Scena: **Turgaus aikštė**

Ieina PAREIGŪNAI su ITAMORU ir kitais vergais.

1-asis PAREIGŪNAS

Aikštė čia turgaus. Pastatyk vergus;
Man regis, nupirkti jie čia bus greitai.

2-asis PAREIGŪNAS

Ant nugaros visų žymėtos kainos.
Už tiek juos reiks parduoti, o ne pirkt.

1-asis PAREIGŪNAS

Štai eina Žydas; jei nebūtų turto
Atėmę jo, visus vergus jis pirktų.

Ieina BARABAS

BARABAS

Nepaisant tos neišrinktos tautos,
Kiaulieną godžiai ryjančių krikščionių,
Neapipjaustyčių, apie kuriuos
Mes taip ir neišgirstume, jei ne
Mus užkariavę Vespasianas, Titas.
Aš vėl turtingas toks, kaip ir buvau:
Jie manė – vienuole dukra taps
Manoji, bet jinai jau su manim
Name, kurį nusipirkau didžiulį
Ir gražų lyg paties jis Gubernatoriaus;
Tad čia visos gyvensiu Maltos pykčiui,
O mano rankoj bus patsai Fernezė
Su sūnumi – laikysiu juos tvirtai.

O ne, ne iš genties Levi aš kilęs,
 Kad greitai taip savas skriaudas užmirščiau.
 Mieli mes žydai – su draugais lyg šunys,
 Tačiau įpykinti mes skaudžiai kandam,
 Nors lyg ėriukai nekalti atrodom.
 Florencija taip mokė pataikaut mane,
 Kad, pavadintas šunimi, pritūpčiau
 Ir nusižeminčiau tartum vienuolis;
 Tikėdamasis ubagais matyt
 Juos prie bažnyčios ar prie sinagogos.
 Ir kad tada galėčiau į aukoms
 Jų indą ištiestą tik nusispjauti.
 O štai ir Gubernatoriaus sūnus,
 Kurį taip pat aš myliu kaip jo tėvą.

Įeina **LODOVIKAS**

LODOVIKAS

Girdėjau, kad čionai atėjo Žydas,
 Suradęs jį, aš taip jam įsiteiksiu,
 Kad leistų žvilgtelt man į Abigailę;
 Don Matijus man sakė – nuostabi ji.

BARABAS

Dabar parodysiu, jog ne balandis
 Esu aš, o gyvatė, ne kvailys
 Koks nors- gudruolis aš.

LODOVIKAS

Štai Žydas; ar išvysiu Abigailę?

BARABAS

(Į šalį)

Na, žinoma ji bus tik tavo, tavo.

LODOVIKAS

Juk Gubernatoriaus pažįsti sūnų?

BARABAS

(Į šalį)

Norėčiau, kad jo tėvas būtum;
 Ko nors blogesnio tau net nelinkėčiau.
(Garsiai) Į skilandį kiaulės tas vergas panašus.

LODOVIKAS

Kur bėgi nuo manęs, Barabai?

BARABAS

Kad niekur. Mūsų paprotys toksai,
 Kad bekalbant mums, žydams, su tokiais,
 Kaip jūs jaunuoliais, išgaruot privalom,
 Nes išrinktajai tautai tai priklauso.

LODOVIKAS

Ar negalėtum deimantą parduot man?

BARABAS

(Į šalį)

Kad mano deimantai pas jūsų tėvą.
 Teliko vienas toks, kuris jums tiktų: -
 Dukra manoji tai, bet ją tegausi,
 Jei ją pirmiau aš ugniai paaukosiu.
 O jam juk visad atsiras nuodai

Ir net liga raupsų baltoji.

LODOVIKAS Ar žėri deimantas šalia ugnies?

BARABAS Šis deimantas kol kas ugnies nematė.
(Į šalį) Bet, jai palietus, smarkiai jis sužėri.
 Jis žėri skaisčiai ir teisingai, Lodovikai.

LODOVIKAS Kvadratinis jis ar aštriom briaunom?

BARABAS Su aštriomis briaunom,
(Į šalį) Tačiau ne tau jis.

LODOVIKAS Toks man labiau patinka.

BARABAS Ir man.

LODOVIKAS O kaip jisai atrodo naktį?

BARABAS Jis spindulius net Sintijos užtemdo.
(Į šalį) Gražesnis naktį jis labiau nei dieną.

LODOVIKAS Kokia jo kaina?

BARABAS *(Į šalį)* Gyvenimas tavasis, kol tu gyvas.
(Garsiai) Nesiderėsim: mielas pone, į namus ateikit
 Ir jums jį atiduosiu *(į šalį)* aš kerštingai.

LODOVIKAS Pirmiau norėjau jo aš nusipelnyt.

BARABAS O pone!
 Jau nusipelnė jūsų tėvas jo,
 Kuomet krikščioniškai ir gailėstingai,
 Į tikrąjį beversdamas tikėjimą
 Mane, kaip šito moko katekizmas,
 Kad atgailaut už mirtinašias nuodėmes
 Priverstų, norint šito man ar ne,
 Užgrobė turtą mano ir, išstūmęs
 Iš namo, pavertė jį vienuolynu.

LODOVIKAS Bet siela jūsų subrandins vaisius.

BARABAS Taip, pone, bet toli dar ligi derliaus,
 Ir, nors žinau, kad maldos seserų
 Kaip ir vienuolių brolių, kai jiems moki,-
 Stebuklas; bet naudos iš jų per maža.
(Į šalį) Tačiau ne tinginiauja, dirba jie
 Ir su laiku subrendusį rinks derlių
 Tobulumu savuoju.

LODOVIKAS

Barabai, taip nežvelk į vienuoles.

BARABAS

(Į šalį)

Su užsidegimu žvelgiu į jas aš, -
Tokių, kad net namus padegti noris,
Kur jos turtus savuosius krauna.

(Garsiai)

Jau joms turėčiau aš ką pasakyti.
Dėl deimanto nebus problemų, pone,
Užeiokit pas mane, ir mes sulygsim

(Į šalį)

Dėl to, kad jūs sūnus garbingo tėvo,
Sunku bus, bet išvysiu, kaip tu mirsi.

(Garsiai)

Dabar einu aš nusipirkti vergą.

LODOVIKAS

Barabai, su tavim kartu aš eisiu.

BARABAS

Štai ir atėjom mes į turgaus aikštę.
Tai kiek kainuoja šitas vergas? Du
Šimtus net kronų! Negi turkai tiek verti?

PAREIGŪNAS

Tokia jo kaina, pone.

BARABAS

Gal jis vagis, kad tu prašai tiek daug?
Gal piniginę jis kaip mat nugvelbia?
Jei taip, trijų šimtų monetų vertas,
Nes miesto antspaudu, jį pirkus, reiks,
Kad būtų jis išgelbėtas nuo kartuvių:
Bet Teismo Paskutiniojo diena
Tik keletą vagių galės išgelbėt.

LODOVIKAS

Tik du šimtus kainuoja šitas mauras?

1-asis PAREIGŪNAS

Tokia jo kaina, pone.

BARABAS

Kodėl už maurą šį brangesnis turkas?

1-asis PAREIGŪNAS

Jis jaunas ir su geresnėmis savybėmis.

BARABAS

Gal akmenį tu filosofinį turi?
Jei taip, į galvą trenk juo man, bet aš atleisiu.

VERGAS

Ne, pone, moku kirpti aš ir skusti.

BARABAS
VERGAS

Sakyk, gal senas tu barzdaskutys?
Ne, pone, net labai esu aš jaunas!

BARABAS

Tu jaunas? Pirksiu aš tave, panelę Tuštybę
tau vesti leidamas, jei man gerai tarnausi.

VERGAS

Gerai tarnausiu, pone, jums.

BARABAS

Čia kažkokia suktybė slypi. Kas gi būtų, jei apsimesdamas, kad man skuti tu barzdą, man gerklę perrėžtum, taip mano turtą užvaldydamas. Ar sveikas tu?

VERGAS

O taip, aš sveikas.

BARABAS

Tad juo blogiau. Nes man ligoto reikėtų vergo, kurs menku valgiu galėtų pasitenkinti, o tokiems žandikauliams kaip tavo ne vieno stono jautienos reikėtų dienai; teks paieškoti man liesesnio kurio nors.

1-asis PAREIGŪNAS

Štai šitas liesas, kaip jis jums patinka?

BARABAS

Kur esi tu gimęs?

ITAMORAS

Iš Trakijos aš; o augęs Arabijoje.

BARABAS

Taip daug geriau, tu visiškai tinki man. Tik šimtas? Aš imu jį. Štai monetos.

1-asis PAREIGŪNAS

Paženklinkite jį ir galit vestis.

BARABAS

Jūs pats paženklinkite, (*į šalį*) man pavyko: Bus lengva jį išmokyti niekšybių. Sudie jums, pone; Eikime, tu – mano. O deimantas tikrai jums priklausys; Dažniau užsukit į namus manuosius, Viskuo jums, pone, aš pasitarnausiu.

Įeina Matijas su savo Motina.

MATIJAS

Ką Žydas šneka su Lodoviku? Bijau, kad kalba apie Abigailę.

BARABAS

Dar luktelkim, don Matijas ateina;

LODOVIKAS *išeina*

Jis myli mano dukrą ir jinai jį; Bet aš prisiekiau sužlugdyt jį viltis Iš keršto Gubernatoriui.

MATIJO MOTINA

Puikus šis mauras, ar gi ne, sūnau?

MATIJAS

Kad šis geresnis, mama, pažiūrėki.

BARABAS

Prieš mamą nepažįstami mes būkim, Kad neįtartų būsimų vedybų:

	Kai į namus ją nulydėsi, eik Į mano tu namus; sudie, sūnau.
MATIJAS	Bet apie ką šnekėjot su Lodoviku?
BARABAS	Tfu ! Tik apie deimantus, ne apie dukrą.
MOTINA	Sakyki, Matijau, ar čia ne Žydas?
BARABAS	Turiu visus aš Makabėjų knygos Komentarus ir skolinsiu mielai jums.
MATIJAS	Taip, ponija, bet su juo kalbėjau Aš apie tai, kad skolins knygą man.
MOTINA	Tu nebendrauk su tuo, kurį atstūmė Dangus. Štai pinigai už vergą. Eikim.
MATIJAS	Sudie jums, Žyde. Knygos nepamirškite.
BARABAS	Nepamiršiu, pone.
	(MATIJAS su MOTINA išeina)
PAREIGŪNAS	Man neblogai vergais prekiauti sekės; eikim. <i>(Pareigūnai su vergais išeina).</i>
BARABAS	Dabar man pasakyki savo vardą Bei kilmę savąją ir kuo verteisi?
ITAMORAS	Kilmės žemos esu , aš – Itamoras, Profesija manoji – kaip jums tinka.
BARABAS	Tu be profesijos? Tuomet manęs Klausyki, kad tai būtų tavo labui: Pirmiausia tu atsikratyk jausmų šių: Užuojautos, tuščių vilčių ir baimės, Ir meilės venki, nieko negailėk, Širdy šypsokis, kai krikščionys rauda.
ITAMORAS	O, šeimininke ! Jūsų nosis – Dievas!
BARABAS	Prisipažinsiu, aš naktim bastaus, Prie sienų išžudydamas ligonius: Kartkartėmis apnuodiju aš šulinius; Bepuoselėdamas vagis krikščionių, Aš pametėju jiems kelias kronas, Kad iš galerijos namų stebėčiau, Kaip juos sukaustytus pro šalį veda.

Jaunystėj fizikos, kad ją galėčiau
 Aš su italais išbandyti, mokiaus.
 Ir už mišias numirėliams aukojau
 Bei nelaikiau aš duobkasių be darbo:
 Verčiau juos kast ir skambinti varpais:
 Na, o po to buvau aš inžinierius.
 Su vokiečiais prancūzų karuose
 Vaidindamas, jog Karolį remiu,
 Su priešais ir draugais aš gudravau.
 Po to palūkininkas aš buvau,
 Išplėšdamas, apgaudamas, atimdamas,
 Visom gudrybėm pirklio seno šlamšto
 Aš bankrutavusiais kalėjimus pildžiau,
 Ligoninėn sukišdamas našlaičius,
 Ir išprotėdavo netgi kas mėnesį
 Kas nors ir pasikardavo iš vargo,
 Sau prie krūtinės sąrašą skolų
 Pritvirtinęs, kuriom jį kankinau.
 Tačiau taip praturtėjau iš nelaimių
 Aš jų, kad netgi miestą pirkt galiu.
 Kaip tu, dabar sakyk man, gyvenai?

ITAMORAS

Sakysiu tiesą, šeimininke, jums:
 Padeginėjau aš krikščionių kaimus
 Ir kausčiau eunuchus, vergus galeron.
 Buvau aš šeimininkas užėigos vienos
 Ir paslapčia jos kambarin svečių
 Išėlinau, kad perpjaučiau jiems gerkles;
 Jeruzalėj, kur klūpo piligrimai,
 Ant marmuro grindų barsčiau aš paraką,
 Kad keliai jų žaizdom nueitų,
 Ir pašaipiai stebėjau, kaip luošiai
 Namo iš ten krypuoja su ramentais.

BARABAS

Va čia tai bent : mane nuo šiol laikyk
 Tu bendrininku, nes abu mes niekšai:
 Abu mes apipjaustyti, abu
 Nekenčiame krikščionių, bet tai slėpki
 Ir gausi dovanų, o štai ir Lodovikas.

Įeina **LODOVIKAS**

LODOVIKAS

Sutikt man malonu tave, Barabai.
 O kur man deimantas, kurį žadėjai?

BARABAS

Turiu jį , pone; į namus prašyčiau.
 Atidaryki, Abigaile. (*Scena keičiasi
 Į sceną prie BARABO namų*). Aš čia.

Įeina **ABIGAILĖ**

ABIGAILĖ

O tėve, neskubėki; tau Ormuzas
Jau laiškus atsiuntė. Viduj jie laukia.

BARABAS

(Į šalį)

Duokš laiškus. *(Į šalį)* Dukra, Lodoviką, sūnų
Tu Gubernatoriaus, sutik taip meiliai
Ir pagarbiai kaip tik įmanoma,
Tiktai mergystės neprarasdama.
Atmink, kad mums jisai tik filistinas,
Tad veidmainiauk, šnekėk, prisiek jam meilę,
Juk jis ne Abraomo palikuonis.
Atleiskit, pone, užimtas esu,
Priimk kaip dera, Abigaile, svečią.

ABIGAILĖ

Dėl jūsų ir dėl jo sutiksiu meiliai.

BARABAS

(Į šalį)

Bučiuoki, dukra, jį, kalbėki meiliai,
Taip aplink pirštą žydiškai vyniok jį,
Kad jau susižadėtumėt abu.

ABIGAILĖ

O, tėve! Juk don Matiją aš myliu.

BARABAS

(Į šalį)

(Garsiai)

Žinau, bet prisimeilinki tu jam,
Daryki kaip sakau, tai – būtinybė.
Taip, mano agento ranka rašyta,
Įeikit, man ataskaita jau rūpi.

(ABIGAILĖ ir LODOVIKAS išeina)

Ataskaita, kad Lodovikas mirs.
Man praneša apie dingimą pirklio,
Skolingo man statinių šimtą vyno:
Niekai tai; *(spragtelį pirštais)*
Aš pakankamai turtingas.
Dabar jis pabučiavo Abigaile;
Ir meilę jie prisiekė viens kitam.
Kaip žydams krito iš dangaus mana,
Taip tikra tai, kad Lodovikas mirs.
Jo tėvas – mano priešas pirmutinis.

Įeina **MATIJAS**

Kur, Matijau, eini? Sustok trumpam bent.

MATIJAS

O kur kitur, jei ne pas Abigaile?

BARABAS

Teliudija Dangus, jog prižadėjau,
Jog tavo greitai Abigailė bus.

MATIJAS

Kitaip mane nuskriaustum tu, Barabai.

- BARABAS** Apsaugok, Dieve, nuo tokios minties.
Atleisk, kad raudu. Gubernatoriaus sūnus,
Manęs nepaisydamas, Abigailę
Ketina vest. Jai siunčia laiškus, brangenybes.
- MATIJAS** O ar jinai juos priima?
- BARABAS** Ne, Matijau, atgal juos siunčia,
O kai ateina jis, ji užsidaro,
Bet, kol pro rakto skylę jis jai kalba,
Jinai prie lango bėga pažiūrėti,
Kada ateisit jūs ir jį išgrūsit.
- MATIJAS** O, išdavike Lodovikai!
- BARABAS** Net ir dabar, kuomet namo ėjau,
Prasmuko pro duris jisai pas ją.
- MATIJAS** Aš tuoj išstumsiu jį iš ten.
- BARABAS** Be triukšmo, kiški kardą į makštis;
Manuos namuos išvenkite kivirčų,
Tačiau įslinkęs apsimesk, kad jo
Nepastebi, o aš įspėsiu jį,
Kad Abigailę jis visai užmirštų.
Dabar tu pasitrauk. Ateina jis jau.
- Įeina* **LODOVIKAS ir ABIGAILĖ**
- MATIJAS** Ką! Už rankučių ! Neištersiu šito!
- BARABAS** Iš pagarbos man nieko nesakyki.
- MATIJAS** Gerai, išlauksiu ligi kito karto.
- (Išeina)*
- LODOVIKAS** Ar ne našlės tenai sūnus, Barabai?
- BARABAS** Ir prisiekė tave jis nužudyti.
- LODOVIKAS** Žudyt? Ar ne beprotis tas valstietis?
- BARABAS** Na, ne, bet, laimei, jis baisiausiai bijo
To, ko, manau, jūs netgi nesapnavot,
Dukra mana jauna kvaila mergiotė...
- LODOVIKAS** Don Matiją ji myli?

BARABAS Ar jus ji ne su šypsena sutiko?

ABIGAILĖ (*I šalį*) Priverstinai šypsaus: (*I šalį*) širdy man kitas.

LODOVIKAS Seniai, Barabai, tavo dukrą myliu.

BARABAS Ir ji nuo pat vaikystė jus mylėjo.

LODOVIKAS Bet tvardytis aš jau nebegaliu.

BARABAS Ir aš jaučiu jums didį palankumą.

LODOVIKAS Štai tavo deimantas. Ar bus jis mano?

BARABAS Laimėkit ir nešiokit: be dėmės jis. Tačiau kilnybė jūsų gal paniekins Su Žydo dukterim vedybas, nors Monetų aš su kryžiais daug auksinių Paklosiu krikščioniškai už ją.

LODOVIKAS Ne tavo turtą myliu aš, bet ją. Palaiminimo tavo aš prašau.

BARABAS Aš laiminu, bet ką sakys dukra man?

ABIGAILĖ (*I šalį*) Tas Kaino išpera, tas Jėzuitas, Velykų mūsų neragavęs macų, Kuris nepamatys nei Kanaano Ir nei Mesijo mūsų, kai ateis jis: Tą lervą Lodoviką reik apgauti: Jam prižadėki savąją tu ranką, O širdimi Don Matijo tu lauk.

BARABAS Tai su Lodoviku susižadėt man?

BARABAS Ne nuodėmė apgaudinėt krikščionis; Nes laikosi jie melo įsikibę, Eretikai nepaiso duoto žodžio, Ne žydai juk eretikai visi. Tai logiška, tad , dukra, nebijok. Aš įkalbėjau ją, jinai sutinka.

LODOVIKAS Tuomet pasižadėk man, Abigaile.

ABIGAILĖ (*I šalį*) Taip tėvas liepia, negaliu aš rinktis. Su mylimu mirtis tik teuškirs.

LODOVIKAS Dabar turiu aš tai, ko siela troško.

BARABAS (*I šalį*) O aš dar ne, tačiau, viliuos, turėsiu.

ABIGAILĖ *(Į šalį)* Ką padarei, prakeikta Abigaile?

LODOVIKAS Ko veido jūs pasikeitė spalva?

ABIGAILĖ Aš nežinau, bet eit turiu, sudie.

BARABAS Ją sustabdyki, bet kalbėt neleiski.

LODOVIKAS O, kaip staiga jinai pavirto nebyle!

BARABAS Nepaisyk to, tai žydų paprotys,
Kad verktų ištekanti mergina:
Jai netrukdyki, Lodovikai, eik:
Ji tavo, o tu įpėdinis mano.

LODOVIKAS Toks paprotys? Tuomet ramus esu aš;
Greičiau patsai dangus jau apsiblaus,
Ir debesys jo grožį uždusins,
Nei Abigailė dėl manęs nuliūs.

Įeina **MATIJAS**

Štai niekšas! Tuoj atkeršysiu aš tau!

BARABAS Raminkis, Lodovikai: to gana,
Kad pasikliaut galėtum Abigaile.

LODOVIKAS Gerai, tegu jisai sau eina.

(Išeina)

BARABAS Jeigu ne aš, tai tu tarpduryje
Nudurtas būtum, bet daugiau nė žodžio;
Nereik kalbų čia, traukiamų kardų.

MATIJAS Barabai, leiski man jį pasivyti.

BARABAS Na, ne; jei atsitiktų kas, nenoriu
Kad bendrininku tavo palaikytų
Mane; atkeršysi jam kitą kartą.

MATIJAS Dabar jau nuo manęs jis nepaspruks.

BARABAS Gerai. Tau atiduosiu Abigaile.

MATIJAS Ko dar geresnio Matijui tikėtis?
Juk Lodovikas meilės neatims?
Jinai net už gyvybę man brangesnė.

BARABAS	Širdis mana nujaučia bėdą: jis Pas tavo motiną nuėjo; vykis.
MATIJAS	Pas mano motiną, sakai, nuėjo?
BARABAS	Palauki, kol jinai pati ateis čia.
MATIJAS	Nelauksiu. Jeigu motina ateis čia, Jinai tikrai iš sielvarto numirs.
	<i>(Išeina)</i>
ABIGAILĖ	Man ašaros net atsisveikint trukdo: Ko, tėve, tu sukiršiniai abu juos?
BARABAS	O tavo reikalas koksai?
ABIGAILĖ	Aš vėl draugais pavirsiu juos abu.
BARABAS	Draugais pavirsi juos! Argi per maža Čia, Maltoj, žydų, kad beprotiškai tu Krikščionių pamilai?
ABIGAILĖ	Tekėsiu aš už Matijo. Jį myliu.
BARABAS	Tekėsi tu už Matijo. Išvesk ją.
ITAMORAS	Klausau ir vykdau. <i>(Palydi ją į namus).</i>
BARABAS	Sakyk man, Itamorai, ką manai tu?
ITAMORAS	Manau aš, pone, kad jūs įsigijot Jų abiejų gyvenimus, ar ne?
BARABAS	Teisybė; ir pavyks gudrus man planas.
ITAMORAS	O, kad galėčiau, pone, jums padėti!
BARABAS	Na, ką. Padėki: Matijui nunešk Štai šitą <i>(duoda laišką)</i> , jam pranešdamas, Kad siuntė laišką Lodovikas.
ITAMORAS	Ar, šeimininke, jis užnuodytas?
BARABAS	Na, ne. Nors taip tikrai galėjo būti: Tai pramanytas iššūkis iš Lodoviko.
ITAMORAS	Gerai, uždegsiu taip jį, kad tikės,

BARABAS

Jog laiškas šis yra nuo Lodoviko.

ITAMORAS

Patinka man pasiryžimas tavo:
Bet būk gudrus ir apdairus.

BARABAS

Absoliučiai manim jūs pasikliaukit.

Tad drožk.

(Išeina)

Dabar nueisiu aš pas Lodoviką,
Paskleidęs melą kaip dvasia piktoji,
Nesantaiką įžiebdamas tarp jų.

(Išeina).

TREČIAS VEIKSMAS

1-oji Scena. **Kurtizanės Belamiros balkonas.**

(Ieina Belamira)

BELAMIRA

Nuo apsiausties pradžios sumenko lėšos:
O buvo laikas, kai už vieną naktį
Man šimtą sumokėdavo dukatų:
Dabar prieš savo valią aš skaisti;
Bet mano grožis niekur nepranyko.
Venecijos pirkliai ir šmaikštūs vyrai
Iš Padujos užsukdavo čionai,
Ir mokslininkai, laisvamaniai gan;
Dabar tik Pilja- Borsa teateina,
Iš šičia teišeidamas retai;
O štai jis pats.

*Ieina **PILJA-BORSA***

PILJA-BORSA

Laikyki, merga, kad turėtum ką švaistyti.

BELAMIRA

Sidabras tai. Su panieka į jį žvelgiu.

PILJA-BORSA

Bet Žydas turi aukso,
Ir būsiu aš prakeiktas, jeigu neišgausiu jo.

BELAMIRA

Tark kaip pavyko tau sidabrą gaut.

PILJA-BORSA

Tiesą sakant, klajodamas takeliais sodo
atokiais, pro langą žvilgtelėjau į kontorą

Žydo, kurioj maišus išvydau pinigų, tad naktį su kablių pagalba aš užsikoriau ten, bet, kol ką imt rinkaus, name kažkoks dundėjimas pasigirdo, tad man pavyko nučiupt tik šį sidabrą ir į kojas leistis: bet štai ir Žydo tarnas.

BELAMIRA

Tad slėpki maišą.

Įeina **ITAMORAS**

PILJA

Nespoksok į jį, dinkim: kad tave velniai nujotų, kaip tu atrodai; tu tuoj pat mus išduosi.

(BELAMIRA ir PILJA-BORSA išeina)

ITAMORAS

Nuostabesnio veidelio nesu matęs! Iš rūbų matos, kad ji kurtizanė : nepagailėčiau šimto Žydo kronų už tokią sugulovę. Toks iššūkis jiems atiteks gražus, Kad bekovodami abu jie žus.

(Išeina)

2-oji Scena: Gatvė

Įeina **MATIJAS**

MATIJAS

Štai ta vieta, kurioj ir Abigailė Išvys, kaip Matijas karštai ją myli.

LODOVIKAS

Tai, niekše, tu man parašei taip šlykščiai?

(Skaitydamas laišką)

MATIJAS

Taip, aš. Ir, jei išdrįsi, man tu keršyk.

(Jie kaunasi).

(Įeina **BARABAS**)

Iš aukštai , nuo pakeltos scenos platformos)

BARABAS

Kaip narsiai kaunas; bet bergždžiai kol kas Dar. Na, Lodovikai, Matijau ! Tataigi.

(Abu jaunuoliai krinta)

Dabar matau, kokie abu jie narsūs.

BARABAS

(Pasigirsta balsai)

Išskirkit juos, išskirkit!

Išskirkite negyvus. Jau sudie jiems.

(Išeina)

Įeina **GUBERNATORIUS ir MATIJAUS
MOTINA**

GUBERNATORIUS

O kas gi čia? Negyvas Lodovikas!
Glėbys manasis bus tavasis kapas.

MOTINA

Bet kas tai? Mano Matijas negyvas!

GUBERNATORIUS

O, Lodovikai! Jei nuo rankos turko
Tu žuvęs būtum, keršyčiau aš jiems.

MOTINA

Tavasis manąjį nužudė; keršysiu už jį.

GUBERNATORIUS

Tavasis sužeidė taip mano sūnų.

MOTINA

Gana to, aš ir taip jau sielvartauju.

GUBERNATORIUS

Kad nuo atodūsių kvėpuot pradėtum,
Kad ašaros tau kraują varinėtų!

MOTINA

Kas pavertė juos priešais?

GUBERNATORIUS

To nežinau didžiausiam savo nuliūdumui.

MOTINA

Sūnus manasis tavąjį mylėjo.

GUBERNATORIUS

Ir Lodovikas tavąjį taip pat.

MOTINA

Duok špagą man, kuri nudūrė sūnų:
Kad persismeigčiau ja pati.

GUBERNATORIUS

Nereikia, ponija! Manojo sūnaus ji,
Fernežė jau verčiau nuo jos numirs.

MOTINA

Žinoti reiks, kas mirt juos pastūmėjo,
Tegu šis kraujas kris ant jų galvų!

GUBERNATORIUS

Paimkim juos ir laidokim po vienu
Pašventintuoju paminklu akmens;
Ant šio altoriaus aš kasdien aukosiu
Atsidūsėjimus, ašaras savas,
Maldas bešališkam paskirsiu Dangui,

Kad priežastis atskleistų, dėl kurių
 Rankas prieš draugą jie abu pakėlė:
 Galvot, kodėl jie kovėsi, turiu,
 Tad praradimai mūsų tokie patys,
 Liūdėdami viens kito jauskim petį.
(Išaina išnešdami kūnus).

3-ioji Scena: **Kambarys BARABO namuose**

Įeina **ITAMORAS**

ITAMORAS

Ar matė dar kas nors niekšybę tokią,
 Taip gudriai, kaip ir atlikta, planuotą,
 Apgavusią po lygiai juos abu?

Įeina **ABIGAILĖ**

ABIGAILĖ

Dėl ko čia, Itamorai, taip juokies?

ITAMORAS

Cha, cha, o šeimininke mano, cha!

ABIGAILĖ

Tad kas nutiko?

ITAMORAS

O šeimininkas mano!

ABIGAILĖ

Ką?

ITAMORAS

O šeimininke! Aš siūlau
 drąsiausią ir rimčiausią, paslaptینگiausią
 ir gudriausią su nosim patinusia
 manajam šeimininkui tokį tarną, kurio
 dar neturėjo jis.

ABIGAILĖ

Sakyki, tarne, ko plūsti taip mano tėvą?

ITAMORAS

O, tai politika drąsiausia šeimininko.

ABIGAILĖ

Kokia gi?

ITAMORAS

O ką, ar jūs nežinot?

ABIGAILĖ

Nežinau gi.

ITAMORAS

Tai jūs nežinote, kas atsitiko Matijui ir
 Lodovikui?

ABIGAILĖ

Ne, o kas?

ITAMORAS

Taigi velnias sugalvojo iššūkį, mano
šeimininkas jį užrašė, o aš jį nunešiau iš
pradžią Lodovikui, o paskui Matijui.
Po to susikryžiavo špagų plienas,
Kad baigtųs abiejų liūdnai jų dienos.

ABIGAILĖ

Ir mano tėvas pakurstė jų žūtį?

ITAMORAS

Ar aš Itamoras?

ABIGAILĖ

Taip.

ITAMORAS

Tai lygiai tas pats, kaip kad jūsų tėvas parašė,
o aš nunešiau šį iššūkį.

ABIGAILĖ

Gerai tad, Itamorai, tu nueik
Į jakobitų vienuolyną ir
Kurio nors brolio paprašyk, kad jis
Ateitų pas mane pasikalbėti.

ITAMORAS

Ar aš galėčiau jums užduoti vieną klausimą?

ABIGAILĖ

O kokį?

ITAMORAS

Jautrų gan; ar vienuolės laikas nuo laiko
nepasitreniruoja su vienuoliais?

ABIGAILĖ

Šalin, akiplėša! Tai tavo klausimas?
Pradinki.

ITAMORAS

Aš, šeimininke, ir dingstu.

ABIGAILĖ

O, kietaširdi tėve, tu Barabai!
Tad buvo tavo politika tokia!
Mane vertei jiems rodyt palankumą,
Kad nužudytų jie dėl jo viens kitą?
Tu Lodoviko nekentei dėl tėvo,
O Matijas tau nepadarė bloga:
Tačiau žiauriausią kerštą tu rinkais,
Iš Gubernatoriaus, atėmusio turtus,
Tu sūnų atėmei per Matiją.
Ne Matiją tu nužudei – mane.
Matau, jog Žemėj meilės ir nėra:
Beširdžiai žydai, netikintys turkai.
Bet štai su broliu grįžta Itamoras.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Įeina **ITAMORAS ir Vienuolis DŽIAKOMAS**
Virgo, salve*.

*Sveika, mergaite (lot.)

ITAMORAS

Na, ko taip lankstotės!

ABIGAILĖ

Sveiki atvykę. Dinki, Itamorai.
Išeina **ITAMORAS**
Šventasis Tėve, noriu paprašyti.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Ko būtent?

ABIGAILĖ

Į vienuoles sugrįžt norėčiau vėlei.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Tačiau juk neseniai dar, Abigaile,
Išrūpinau, kad būtum priimta
Į vienuolyną. Bet tu atsisakei to.

ABIGAILĖ

Dar nenusistovėjusių minčių
Mane grandinės kaustė prie kvailysčių
Pasaulio šio, tačiau patirtas skausmas
Naujai priverčia žvelgt į dalykus.
Klajojo mano nuodėminga siela
Lemtingais labirintais netikėjimo
Ilgai nuo saulės amžinos toli.

Vienuolis DŽIAKOMAS

O kas gi apšvietė tave?

ABIGAILĖ

Namų šitų abatė, josios karštą
Įtikinėjimą priimu aš.
Tad, broli Džiakomai, nors neverta aš
Būt vienuole, bet leiskite man tapt ja.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Gerai tad, Abigaile, bet nekeiski
Sprendimo, nes bus sielai per sunku.

ABIGAILĖ

Dėl to yra manasis tėvas kaltas.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Tavasis tėvas! Kaip tai?

ABIGAILĖ

Na ne, atleiskit man (*i šalį*). Barabai, tėve,
Nors tu ir nusipelnei šio griežtumo,
Bet mano lūpos neišduos tavęs.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Tad eikim.

ABIGAILĖ

Manoji pareiga yra paklust jums.

4-oji Scena. **BARABO** namų kambarys.

Ieina **BARABAS**, skaitydamas laišką

BARABAS

Vėl tapo Abigailė vienuole:
Nepaklusnioji; tėvo negaili?
Ir vėl slapta, tačiau savuoju noru
Tą patį vienuolyną tu renkies?
Ji rašo norinti, kad atgailaučiau.
O atgaila! O Spurca! Skelbia ką tai?
Bijau, kad žino ji, kad kaltininkas
Aš Lodoviko, Matijo žūties:
Jei taip, man reikia pamąstyti:
Nes ta, kuri tikėjimą savo keičia,
Tai daro, nes manęs jau nebemyli;
Jei myli, bjauris tuo, ką padariau.
Bet kas ten?

Įeina **ITAMORAS**

Ak, Itamorai, tu prieik arčiau;
O tarne mylimas, tu šeimininko
Gyvybe, tu antrasis mano „aš“,
Dabar tavim tik vienu pasikliaunu,
Ir mano laimė tik tavim grįsta.
Kada, sakyk, matei tu Abigailę?

ITAMORAS

Mačiau ją šiandien.

BARABAS

O su kuo?

ITAMORAS

Su vienuoliu.

BARABAS

Su vienuoliu! Šis niekšas jau padarė savo.

ITAMORAS

Ką būtent, pone?

BARABAS

Kad Abigailė tapo vienuole.

ITAMORAS

Taip, pone. Siuntė ji mane pas jį.

BARABAS

O, nelaimingoji diena!
Tikėjimo išsižadėjus Abigailė!
Tegu! Tačiau nuo šiol man nešlovės
Nebeužtrauks ji, nepaveldės nieko!
Jos nepalaiminsiu, sugrįžt neleisiu,
Tiktai prakeiksiu kaip Adomas Kainą
Už brožudystę kažkada prakeikė.

ITAMORAS

O šeimininke!

BARABAS

Tai ją užstoji? Sukrėstas toks aš
Jos poelgio, kad jos neapkenčiu:
Ir, jei atsisakysi padaryt

ITAMORAS

Tai, ko prašysiu aš, mane išduosi.

Ar aš? Verčiau užkopęs ant uolos žemyn
galva nušoksiu aš į jūrą, nei neįvykdysiu, ko
prašot jūs.

BARABAS

O ištikimas Itamorai – drauge:
Vienintelis tu įpėdinis būsi,
Numirus man; dabar paimk nors pusę;
Štai raktai tau; paimki juos tuoj pat:
Ir pirk rūbus; tačiau žinok, už viską
Atsidėkot priversiu: o pirmiausia
Paduoki puodą nuo ugnies su ryžiais,
Kurie mūs vakarienei išvirti.

ITAMORAS

Manau, kad jis išalko. Jau einu.
(*Išeina*)

BARABAS

Taip ir kiekvienas niekšas ristele
Dėl turto bėga, nors negaus jis turto.
Tačiau tyliau...
ITAMORAS *sugrįžta su puodu.*

ITAMORAS

Štai. pone, ryžiai.

BARABAS

Dėkoju, Itamorai, ar bent samtį
Pristvėrei tu sykiu?

ITAMORAS

Taip, pone, nes patarlėj sakoma, jog tam,
kuris su velniu valgo, reikalingas ilgas
šaukštas. Aš atnešiau jums samtį.

BARABAS

Tad, Itamorai, štai tau paslaptis;
Vardan tavęs, kurį taip aš myliu,
Tu Abigailės mirtį pamatysi,
Kad be kliūčių jau įpėdiniu taptum.

ITAMORAS

Nejaugi koše ryžių nunuodysit ją, pone?
Juk ji tikrai gyvybę jai išsaugos, paversdama
riebia ir apvalia ją, nusipenėjusią labiau nei
manot.

BARABAS

Pažvelki, Itamorai, ar matai?
Brangius šiuos milteliu kadais pirkau
Ankonoj iš italo, o nuo jų
Mirtis ištinka po dviejų parų,
Ir niekas priežasties jos nesužino.

ITAMORAS

Taip paprasta?

BARABAS

Taip, Itamorai.
Gyvuoja Maltoj paprotys toksai,
Kaip tik jis išvakarėm švento Žako
Vadinamas, kuomet su samčiais maistas
Pasiunčiamas yra į vienuolynus.
Nunešk ryžius šiuos prie slaptųjų durų,
Su kitokiu maistu vienuolėms skirtu,
Atnešusiojo jį nemato niekas
Ir nesistengia sužinot, kas jis.

ITAMORAS

Tačiau kodėl?

BARABAS

Todėl, kad toks yra jų paprotys.
Tad eiki ir nuneški joms ryžius.
Palauki, leisk pagardint juos pirmiau.

ITAMORAS

Prašau, ir tuoj padėsiu jums. Tiktai
Pirmiausia man juos leiskit paragauti.

BARABAS

Prašau, ragauk. Ką tarsi tu dabar?

ITAMORAS

Garbe prisiekiu, nesinori, kad valgis
Būtų sugadintas šis.

BARABAS

Nurimki, Itamorai, tai geriau
Negu gailestingumas. Valgyt ryžių
Galėsi ligi soties. Piniginė
Manoji, išdas ir aš pats – tavi.

ITAMORAS

Gerai, einu aš, šeimininke, jau.

BARABAS

Palauki, leisk man jį dar išmaišyti,
Lai būna jis lyg gėrimas, kurį
Prieš mirtį gėrė net didysis Aleksandras
Arba kaip vynas Bordžijos, kuriuo
Nunuodijo jis popiežių netgi.
Žodžiu, o kraujas Hidros, nuodas Lernos:
O sultys juodmedžio, alsa Kocito,
Arba nuodai iš Stigijos šaltinių,
Palikit pragaro liepsnas, išvėmę
Tuos nuodus, jais paveikę tą, kuri
Tartum šėtonas tėvą taip apleido.

ITAMORAS

Tai štai palaiminimas koks jai! Ar buvo
puodas košės kada nors pagardinamas taip!?
Ką man daryti?

BARABAS

O, mielas Itamorai, eiki greit ir vėlei grįžki,
nes čionai turiu aš tau kitokio darbo.

ITAMORAS

Juk įberta tokia nuodų čia dozė, kad ja
nunuodyt būtų galima visas arklidėj
Flandrijos belaikomąsias kumeles: nunešiu
puodą šį vienuolėms su milteliais.

BARABAS

Ir priedo marą dar arklių; skubėk.

ITAMORAS

Einu jau.
Dar sumokėsite jūs man už darbą.
(*Išeina*)

BARABAS

Kerštu tau sumokėsiu, Itamorai.
(*Išeina*)

5-oji Scena. **Senato rūmai**

Jeina **GUBERNATORIUS, DEL BOSKO,
RITERIAI, PASIUNTINYS**

GUBERNATORIUS

Sveiki! Kaip laikos Kalimatas?
Kokių jūs vėjų Malton atpūsti?

PASIUNTINYS

To vėjo, kur visam pasauly siaučia:
Troškimo aukso.

GUBERNATORIUS

Troškimo aukso, gerbiamasis?
Vest Indijojej tiktai jį galima rasti.
Nes Maltoje nėra rūdos juk aukso.

PASIUNTINYS

Taip Maltoj jums pasakė Kalimatas:
Kad atidėtas laikas jau atėjo,
Ir savo pažadą jūs turit vykdyt,
Paimt aš duoklę pasiųstas esu.

GUBERNATORIUS

Kalba trumpa: negausi duoklės čia,
Kitatikių ši žemė nepriims:
Sugriovę patys savo miesto sienas
Ir šventyklas, nusiaubę savo žemę,
Sicilijon turtus mes nuplukdysim,
Grėsmingą jūrą įsileisdami
Su bangomis, kurios krantus bejėgius
Užgrius savuoju potvyniu baisiu.

PASIUNTINYS

Po to, kai sąjungą tu išardei,
Atsisakydamas mokėti duoklę,
Nebekalbėk apie griovimą sienų,
Jums nereikės daryti to patiems,
Nes čia atvykęs pats Selimas Kalimatas
Pramuš su artilerija šiuos bokštus,

GUBERNATORIUS

Išdidžią Maltą dykyne pavertęs
Už padarytas jam baisias skriaudas:
Sudie!

Sudie!
Taigi dabar, maltiečiai, pasiruoškite
Svetingai Kalimatą pasitikt:
Grotas nuleiskit, ruoškite patrankas,
Ir drąsiai taip, kaip besiruošdami
Šiai kovai, pasipriešinkite jam.
Atsakę taip, mes sąjungą išardėm,
Todėl nuo šiol karų tegalim laukti
Ir pasiruošę turim būt karams.

(Išeina)

6-oji Scena. **Vienuolyno kambarėlis**

Ieina **Vienuolis DŽIAKOMAS ir Vienuolis
BERNARDINAS**

Vienuolis DŽIAKOMAS

O, broli, visos jau vienuolės serga,
Ir vaistai nepadės jau: mirt jos turi.

Vienuolis BERNARDINAS

Abatė išpažintį man atliks:
Kokia liūdna atodys apeiga ši!

Vienuolis DŽIAKOMAS

Mane gi pakvietė sesuo Marija:
Einu į celę jos: tenai ji guli.

(Išeina)

Ieina **ABIGAILĖ**

Vienuolis BERNARDINAS

Ką? Visos mirė, ir gyva tik Abigailė?

ABIGAILĖ

Ir aš numirsiu, jau mirtis artėja.
Kur tas vienuolis, su kuriuo kalbėjaus?

Vienuolis BERNARDINAS

Dabar jis kalbas su kitom vienuolėm.

ABIGAILĖ

Ateinant laukiau jo, bet, jus išvydus,
Prašau manuoju dvasios tėvu būti:
Žinokite pirmiausia, kad name
Šitam buvau aš pamaldi, skaisti,
Dėl nuodėmių gailėdamasi savo;
Tačiau aš atėjau čia –

Vienuolis BERNARDINAS

Tačiau tu atėjai čia?

ABIGAILĖ

Dėl to, kad Dangų įžeidžiau taip sunkiai,
Gailiuosi aš dėl nuodėmių savų:
Tačiau viena iš jų labiausiai slegia.
Ar jūs pažįstat Matiją ir Lodoviką?

Vienuolis BERNARDINAS

Taip, aš pažįstu, na, o kas jiems?

ABIGAILĖ

Man piršo mano tėvas juos abu:
Pirmiausia Lodoviką, nemylėjau
Jo aš: man buvo Matijas brangus,
Dėl jo netgi tapau aš vienuole.

Vienuolis BERNARDINAS

Na, o kokia mirties jų priežastis?

ABIGAILĖ

Pavydą baisų dėl manęs pajutę,
Kaip mano tėvo buvo sumanyta,
Skaitykite, (*paduoda laišką*) nudūrė jie viens
kitą.

Vienuolis BERNARDINAS

Baisi niekšybė!

ABIGAILĖ

Tau prisipažinau, kad paslaptį
Laikytum, kad tik tėvas nenumirtų.

Vienuolis BERNARDINAS

Išpažintis negali atskleista būt.
Bažnyčia draudžia tai, o dvasininkas,
Padaręs tai, būt kunigu nustoja
Ir pasmerktas tuoj siunčiamas ant laužo.

ABIGAILĖ

Žinau tai, tad šią paslaptį išsaugok,
Aš mirštu jau, tad tu, mielasis broli,
Atversk į tikrąjį tikėjimą tėvą
Ir pasakyk, jog aš miriau krikščione.

(Miršta)

Vienuolis BERNARDINAS

Ir ši mergaitė...Jos labiausiai gaila:
Bet eit turiu pas Žydą, nes jis kaltas,
Tegu dabar ir dreba prieš mane!

Jeina **Vienuolis DŽIAKOMAS**

Vienuolis DŽIAKOMAS

Vienuolės mirė, laidokime jas.

Vienuolis BERNARDINAS

Pirmiausia ją palaidokim, paskui
Skubėkime pas Žydą jį apkaltint.

Vienuolis DŽIAKOMAS

O ką gi jis padarė?

Vienuolis BERNARDINAS

Tai, kas dabar mane drebėti verčia.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Nejaugi kūdikį jisai nužudė?

Vienuolis BERNARDINAS

Blogiau netgi, tačiau per išpažintį
 Tai sužinojęs ir išdavęs, mirčiau.
 Eime iš čia.
(Išeina)

KETVIRTAS VEIKSMAS

1-oji Scena. **Gatvė**

Įeina **BARABAS ir ITAMORAS.**

Skambina varpai

BARABAS

Geriausia muzika, krikščionims mirus:
 Varpai vienuolių laidotuvių saldūs
 Kitu metu skambėtų kaip keptuvės!
 Nuogąstavau aš, kad nuodai neveiks;
 O jei ir veiktų, šito nepakaktų,
 Nes kad ir pučias jos, visvien nemiršta.
 Dabar gyvos neliko nei vienos.

ITAMORAS

Puiku tai, bet jei sužinos kas nors?

BARABAS

O kaip, jei slėpsim paslaptį abu?

ITAMORAS

Manęs jūs, šeimininke, nebijokit.

BARABAS

Jei aš bijočiau, perrežčiau tau gerklę.

ITAMORAS

Ir protui mano.
 Bet čia karališkieji dar vienuoliai.
 Išnuodyt leiskit, pone, juos visus.

BARABAS

To nebereikia, nes vienuolės mirę.
 Iš sielvarto dėl to mirs ir vienuoliai.

ITAMORAS

Ar jūs neliūdit dėl dukters mirties?

BARABAS

Liūdžiu dėl to, kad taip ilgai gyveno.
 Krikščione tapo, žyde būdama!
Cazzo, diabolo*
Įeina du **VIENUOLIAI**

ITAMORAS

Štai, pone, du vikšrai pamaldūs eina.

*Vulgari itališka priesaika

BARABAS

Atskyrčiau jau aš pagal kvapą juos.

ITAMORAS

Tai bent uoslė! Na, dinkim mes.

Vienuolis BERNARDINAS

Nedoras Žyde, stok ir atgailauki.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Tu nusidėjai ir prakeiktas būsi.

BARABAS

Bijau, kad žino jie, kas nuodus siuntė.

ITAMORAS

Ir aš bijau; todėl gražiai šnekėkit.

Vienuolis BERNARDINAS

Barabai, tu turi –

Vienuolis DŽIAKOMAS

Taip, tu turi –

BARABAS

Tiesa, kad pinigų turiu, ką dar?

Vienuolis BERNARDINAS

Esi tu –

Vienuolis DŽIAKOMAS

Taip, esi tu –

BARABAS

Kam reikia šito? Žydas juk esu.

Vienuolis BERNARDINAS

Dukra tavoji –

Vienuolis DŽIAKOMAS

Taip, dukra tavoji –

BARABAS

Jos neminėki, nes iš skausmo mirsiu.

Vienuolis BERNARDINAS

Ir atsimink –

Vienuolis DŽIAKOMAS

Taip, atsimink –

BARABAS

Palūkininkas kad buvau turtingas?

Vienuolis BERNARDINAS

Tu padarei –

BARABAS

Paleistuvystę – bet tai buvo kitoj šaly: be to ta kekšė mirus jau.

Vienuolis BERNARDINAS

Taip, bet, Barabai, Matiją ir Lodoviką prisimink.

BARABAS

O kam?

Vienuolis BERNARDINAS

Nepasakyčiau, kad jų dvikova Nebuvo suklastota jau iš anksto.

BARABAS

Per išpažintį jai prisipažinus,

(Į šalį)

Pražuvom mes. Tačiau aš apsimesiu.
Šventieji broliai, nuodėmių našta
Taip sunkiai slegia mano sielą; tarkit,
Ar man ne per vėlu krikščionim tapt?
Buvau aš judaizmui atsidavęs,
Beširdis vargšams, niekšas toks godus,
Parduoti galintis dėl pelno sielą.
Už šimtą šimtą visados ėmiau;
Turtu savuoju pralenčiau visus
Žydus aš Maltos; bet ką turtai reiškia?
Esu aš žydas ir dėl to pražuvęs.
Ir tam, kad savo nuodėmes išpirkčiau,
Sutiksiu nuplaktas būt mirtinai.

ITAMORAS

Ir aš taip pat. Bet ar bausmė padės?

BARABAS

Malda ir pasninkas, ir ašutinė,
Ir į Jeruzalę šliaužimas keliais.
Vynų rūšiai ir antlubiai kviečių,
Ir sandėliai su prieskoniais ir vaistais,
Monetos aukso, aukso lydiniai
Ir perlai nenusakomos vertės
Manuos namuos iš tolimų Rytų;
Aleksandrijoje dar likę prekės:
Net dešimt tūkstančių auksinių kronų
Laivai, iš ten išplaukę, dar atveš.
Florencija, Venecija, Maskva
Ir Antverpenas, Liubekas bei Londonas –
Visi šie miestai didžiules sumas
Skolingi man, kurias laikau jų bankuos.
Ir šiuos turtus kuriam nors vienuolynui
Aukosiu, kad jame apsigyvenčiau.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Ateikite pas mus, Barabai mielas.

Vienuolis BERNARDINAS

O ne, Barabai mielas, tik pas mus.
Ar žinote, Barabai –

BARABAS

Žinau, kad nuodėmingas aš labai.
Bet, kas mane pakrikštys, turtą gaus.

Vienuolis DŽIAKOMAS

Jų regula tokia griežta, Barabai.

BARABAS

(Vienuoliui Džiakomui)

Žinau tai ir todėl aš rinksiuos jus.

Vienuolis BERNARDINAS

Be apdaro jie vaikšto, tik basi.

BARABAS

(Vienuoliui Bernardinui)

Ne man tai. Išpažintį apsisprendžiau
Atlikti jums ir užrašyt turtus.

Vienuolis DŽIAKOMAS	Ateikit pas mane, Barabai mielas.
BARABAS (<i>Vienuoliui Bernardinui</i>)	Jam atsakiau, bet jis vis neatstoja. Juo atsikratęs, eikit pas mane.
Vienuolis DŽIAKOMAS	Tad laukit vakare manęs.
BARABAS (<i>Vienuoliui Džiakomui</i>)	Ateikite nakties jūs pirmą pas mane.
Vienuolis DŽIAKOMAS	Girdėjot, ką jums sakė, galit eiti.
Vienuolis BERNARDINAS	Na, ne, tu išsinešdink pats.
Vienuolis DŽIAKOMAS	Aš nesitrauksiu.
Vienuolis BERNARDINAS	Aš tuoj tave priversiu nešti mėsą.
Vienuolis DŽIAKOMAS	Ką! Aš tau plevėsa? (<i>Jie mušasi</i>)
ITAMORAS	Išskirk juos, šeimininke.
BARABAS (<i>Į šalį Vienuoliui Bernardinui</i>)	Jūs, broli Bernardinai, eikite su Itamoru: Žinodamas sprendimą mano, eikit.
Vienuolis DŽIAKOMAS	Kodėl jis eina pas tave? Liepk dingt jam.
BARABAS	Kad jį užčiaupčiau, išmaldą jam duosiu.
	(ITAMORAS su Vienuoliu BERNARDINU išeina) Iš jo ir tegirdžiu kaip Jakobinų Jis ordiną galingą jūsų šmeižia: Bet nemanykit, jog tikiu jo žodžiais. Už tai, kad į tikėjimą Abigailę Jūs atvertėt, aš atsilygint noriu; Ir atsilyginsiu. Su manimi tad eikit.
Vienuolis DŽIAKOMAS	O kas krikštatėviai jūsiškiai bus, Kai nuodėmes savąsias išpažinsit man?
BARABAS	Tai tau! Krikštatėvis manasis turkas bus. Tik jūs neprasitarkit vienuolyne.
Vienuolis DŽIAKOMAS	Tai garantuoju tau, Barabai. (<i>Išeina</i>)
BARABAS	Pradingo baimė, ir jaučiuos saugus: Išpažinties jos klausęs brolis – čia,

Žudyt jį, kol dar Džiakomo nėra?
 Jau puoselėju tokį puikų planą
 Atimt gyvybėms jų, koks neateitų
 Į galvą nei krikščioniui, nei judėjui.
 Jų vienas dukrą krikštijo, tad mirs;
 Apie mane per daug jau žino kitas,
 Todėl ir jam nėra ko ilgiau gyventi.
 Nejaugi mano šie protingi vyrai,
 Jog aš paliksiu namą, turta, viską
 Dėl pasninko ir rykščių? Niekada.
 Dabar einu aš, broli Bernardinai,
 Vaišint jus, apnakvydint, daug žadėt,
 Po to aš su turku ištikimuoju –
 Bet dar tyliu: tai padaryta bus.

(Išeina)

2-oji Scena. **Kambarys BARABO namuose**

Ieina **BARABAS ir ITAMORAS**

BARABAS Kaip, Itamorai, ar jau miega brolis?

ITAMORAS Taip; ir aš visai nesuprantu kodėl,
 Kodėl jis nusirengti nenorėjo,
 Į lovą guldamas, su rūbais liko;
 Bijau, kad jis numano, ką mes rezgam.

BARABAS Tokia tad regula vienuolių šių:
 Bet ar jis išsigelbėtų numanęs?

ITAMORAS Ne, kiek berėktų, niekas neišgirstų.

BARABAS Dėl to ir apnakvydinau jį ten.
 Nes kambariai kiti langais į gatvę.

ITAMORAS Jūs delsiat, šeimininke. Ko mes laukiam?
 Kaip kojas pakratys matyt geidžiu.

BARABAS Eime jau.
 Tu nusijuoski diržą ir daryki kilpą;
ITAMORAS padaro iš diržo kilpą.
Jie užmeta ją Vienuoliui ant kaklo.

Pabuski, broli!

Vienuolis BERNARDINAS Ką! Ruošiatės pasmaugt mane?

ITAMORAS O taip, nes klausotės išpažinčių.

- BARABAS** Ne mus jūs kaltinkit, tačiau patarlę „Prisipažink ir būk pakartas“; trauk stipriau.
- Vienuolis BERNARDINAS** Nejaugi jūs gyvybę man atimsit?
- BARABAS** Trauk stipriai! Nes paimtumėt jūs mano turtą.
- ITAMORAS** Kaip ir gyvybes mūsų, stipriai traukit.
(Jie smaugia jį)
Pavyko puikiai, pėdsakų neliko.
- BARABAS** Kaip turi būt; pakelk jį.
- ITAMORAS** Ne, šeimininke, leiskit man šiek tiek pavadovaut jums; *(stato kūną tiesiai)*; taip, priremkit jį prie sienos; puiku! Atrodo taip tarytum kaulintų jis gabalo kiaulienos.
- BARABAS** Kas pagalvotų, kad šis brolis miręs? Kuri nakties jau valanda, mielasis Itamorai?
- ITAMORAS** Beveik pirma.
- BARABAS** Tuomet ir Džiakomas bus čia netrukus.
(Išeina)

3-ioji Scena. **BARABO** namų fasadas

Ieina **Vienuolis DŽIAKOMAS**

- Vienuolis DŽIAKOMAS** Tai valanda, kurią aš daug nuveiksiu; Laiminga valanda, kurią netikėli Pakrikštysiu, išdan paėmęs auksą. Bet tyliai... Bernardinas čia? Jisai, Žinodamas, kad čia turiu ateiti, Taip tyčia atsistojo, kad pakenktų, Kad sutrukdytų man ateit pas Žydą. Ei, Bernardinai! Neatsakai, manai, jog nematau; Tu pasitrauki, leiski man praeiti: Neleidi? Pats aš prasiskinsiu kelią; Žiūrėk! Lazda tam tikslui paruošta: Jei nepatinka, pabandyki sustabdyti.
(Tvoja lazda lavonui, ir šis krenta)

BARABAS

Vienuolis DŽIAKOMAS

BARABAS

ITAMORAS

Vienuolis DŽIAKOMAS

BARABAS

ITAMORAS

Vienuolis DŽIAKOMAS

BARABAS

ITAMORAS

BARABAS

ITAMORAS

BARABAS

Vienuolis DŽIAKOMAS

BARABAS

Įeina **BARABAS ir ITAMORAS**

Na, kaip gi, Džiakomai? Ką padarei čia?

Užtvojau tam, kuris sudavęs būtų man.

Bet kas jis? Bernardinas? Jis negyvas.

Taip, šeimininke, nužudytas; pažvelkite, kaip smegenys iš nosies varva jau.

Gerieji ponai, aš tai padariau, bet niekas, jus abu išskyrus, nežino to – aš dar galiu pabėgti.

Kad mano tarnas su manim kompaniją jums kartuvėse palaikytų!

Na, ne, verčiau jį vedam pas teisėją.

Barabai mielas, leiskit pasišalint man.

Tai jau atleiskite; įstatymą teks vykdyt.
Turėsiu liudyti, kad Bernardinas
Mane krikščionim zirzė būt, bet aš jo
Neįsileidau, ten jis atsisėdo;
O aš, laikydamasis duoto žodžio
Brolijai jūsų atiduot turtus,
Anksti taip atsikėliau, kad nueičiau
Į vienuolyną, nes jūs neatėjot.

Jūs, šeimininke, spjaukite į juos ; negi tapsite krikščionim, kuomet velniais tėvai šventieji virsta ir žudo vienas kitą.

Jokiu būdu, verčiau žydu jau liksiu:
O, Dieve! Žudiku vienuolis tapo!
Ar panašaus ką nors matei tarp žydu?

Kad ne, ir turkas taip nepasielgtų.

Rytoj bus teismas; stosit jūs prieš jį.
Padėk jį, Itamorai, sulaikyti.

Aš šventas juk; manęs nelieskit, niekšai.

Mes tik nuvesim, o nuteis įstatymas:
Tik apraudot galiu aš jūsų bėdą.
Ir lazda stverkim, rodyt ją reikės,

Kad įkalčius įstatymas turėtų.

(Išeina)

4-oji Scena. **BELAMIROS namų balkonas**

(Ieina BELAMIRA ir PILJA-BORSA)

BELAMIRA

Ar sutikai tu Itamorą, Pilja-Borsa?

PILJA-BORSA

Taip, sutikau.

BELAMIRA

Atidavei jam mano laišką?

PILJA

Atidaviau.

BELAMIRA

Ir ką manai? Ar pas mane ateis jis?

PILJA

Manau, ateis jis. Bet negaliu to tvirtinti; nes skaitydamas jūsų laišką jis atrodė kaip iškritęs iš Mėnulio.

BELAMIRA

Kodėl gi?

PILJA

Todėl, kad vergui tokio žemo luomo pasveikinimą perduoda toks aukšto rango pareigūnas iš damos tokios gražios kaip jūs.

BELAMIRA

Ir ką jusiai pasakė?

PILJA

Nė vieno protingo žodžio, tik linktelėjo galva lyg sakydamas „Nejaugi?“, ir toki sumišusį jį palikau ten dėl grėsmingos mano išvaizdos.

BELAMIRA

O kur tu sutikai jį?

PILJA

Savo paties žemėje, per keturiasdešimt pėdų nuo kartuvių, šalia kurių atmintinai jis deklamavo kaklo eilėraštką, stebėdamas, kaip karia vienuolį, o aš tai pasveikinau senu kanapiniu priežodžiu *Hodie tibi, cras mihi*,* ir

taip aš palikau jį budelio žinioj: bet ceremonija baigta jau, štai jis ateina.

*Šiandien tave, rytoj mane (lot.)

*Įeina ITAMORAS***ITAMORAS**

Žmogaus sutikęs nebuvau aš, priėmusiojo mirtį savąją taip nekantriai kaip tas vienuolis; jis buvo pasiruošęs nušokti, dar virvei kaklo jo neapsivijus ir, kai budelis užnėrė kanapinę kilpą jam, taip sparčiai puolė poteriauti tarytum parapiją jam reiktų išganyti visą; na, bet tegu jis eina kur nori, nesiruošiu visai taip greitai tapt jo pasekėju. Ir dabar atsimenu, kad eidamas link kartuvių buvau sutikęs žmogų su ūsais varno sparno spalvos, prisijuosusį durklą, kurio rankena priminė patalynės šildytuvą, ir tas žmogus man laišką perdavė nuo tūlos madam Belamiros, sveikindamas taip lyg ketintų nulaižyti man batus; iš visa ko sprendžiant, buvo aišku, kad kvietė mane jis į svečius. Nesuprantu to priežasties, gal kartais ji many įžvelgia daugiau, nei pastebiu aš pats: nes rašo ji toliau, kad pamilo mane iš žvilgsnio pirmojo, o kas tokiai gi meilei atsispirt galėtų? Štai jos namai, o štai ir ji pati; gal man išeiti? Nesu aš vertas net pažvelgt į ją.

PILJA

Štai ponas tas, kuriam jūs rašėt.

ITAMORASPonas! Jis tyčiojasi iš manęs; kokios kilmės būt gali niekingas turkas? Aš išeinu (*I šalį*)**BELAMIRA**

Ar jis ne skaisčiaveidis jaunuolis, Pilja?

ITAMORASVėl „skaisčiaveidis jaunuolis“ (*I šalį*) – ar ne jūs, pone, kartais atnešėte laišką tam skaisčiaveidžiui jaunuoliui?**PILJA**

Taip, pone, ir jis buvo nuo šitos ponios, kuri, kaip ir kiti, po kojom pulti jums yra jau pasiruošus.

BELAMIRA

Nors moters kuklumas turėtų sulaikyt mane, jau nebesitveriu: tad sveikas, mielas.

ITAMORASDabar, man regis, aš visiškai paklydau. (*I šalį*)**BELAMIRA**

Kur dingstat jau?

ITAMORAS (*I šalį*)

Nudžiausiu iš šeimnininko šiek tiek pinigų, kad pasigražinčiau .-

- Prašau atleisti man, turiu aš eiti prižiūrėti, kaip krovinį laive iškrauna.
- BELAMIRA**
- Koks tu negeras, kad mus palieki.
- PILJA**
- Ir elgiatės jūs taip žinodamas, kaip karštai ji jus myli.
- ITAMORAS**
- Ne, man visai nesvarbu, kaip ji mane myli. Mieloji Belamira, o kad galėčiau tau aš dovanoti šeiminko savojo turtus!
- PILJA**
- Jei panorėsit, tai ir gausit juos.
- ITAMORAS**
- Galėčiau gauti, jei jie būtų tik ant žemės; bet jis juos užkasa lyg kurapka savuosius kiaušinius.
- PILJA**
- Ir neįmanoma jų rast?
- ITAMORAS**
- Na, ne.
- BELAMIRA**(Į šalį Piljai- Borsai)
- Tai ką su tokiu niekšeliu darysim?
- PILJA**(Į šalį)
- Palikite mane, bet mandagiai pasišnekėkite su juo.
Tikriausiai žinot Žydo paslaptis kelias, kurias atskleidę mums, pakenktumėte Žydui.
- ITAMORAS**
- Ir dar kokias... Daugiau nė žodžio. Priversiu jį atsiųsti pusę turto, ir tai lai džiaugias išsisukęs taip lengvai. *(Ima plunksną ir rašalą)* Aš parašysiu jam; ir gausim pinigus tuoj pat.
- PILJA**
- Pareikalauk mažiausiai šimto kronų.
- ITAMORAS**
- Ne šimto, šimto tūkstančių.
(Rašo) Pone Barabai
- PILJA**
- Rašyk ne taip pagarbiai, bet grąsinančiai.
- ITAMORAS**
- Barabai, šimtą kronų man atsiųsk tuoj pat.*
- PILJA**
- Rašyk mažiausiai du šimtus.
- ITAMORAS**
- Aš reikalauju, kad šio laiško įteikėjui paduotumėte kronų tris šimtus; ir tai garantas jūsų bus ; kitaip...*
- PILJA**
- Rašykit, jog tada prisipažinsit.

ITAMORAS

*Kitaip prisipažinsiu viską.
Eik ir nedelsdamas grįžk.*

PILJA

Palikite tai man; žinau gi kaip su juo kalbėtis.

*(Išeina **PILJA-BORSA**)*

ITAMORAS

Prakeiktas Žydai!

BELAMIRA

Eikš, Itamorai, tu į glėbį mano.
Ar girdite, tarnaitės? Ruoškit puotą;
Nubėkite pas pirklių, pirkit šilką,
Nevaikščios meilė mano su skudurais!

ITAMORAS

Pakvieskite čionai ir juvelyrą.

BELAMIRA

Aš netekėjus. Būki mano vyru.

ITAMORAS

Gerai, tačiau palikę skurdų kraštą,
Išvyksime į Graikiją mes puikią.
Jasonas būsiu tavo, Aukso Vilna
Tu būsi tarp kilimų iš gėlių
Ir Bakcho kekių vynuoginių - ten,
Toj Žemėje, kurioj žaliuoja girios,
Adonis būsiu Meilės karalienei.
Raktažolės, pievelės, sodai
Ir cukrašvendrės, o ne viksvos ten.
Mes klaidžiosim po giraites ir pievas
Mylėdami, ir mums padės pats Dievas.

BELAMIRA

Keliausiu su Itamoru aš mielu.

*Ieina **PILJA-BORSA***

ITAMORAS

Na, kaip? Ar pas tave jau Žydo auksas?

PILJA

Taip.

ITAMORAS

Ar išgavai lengvai jį? Ar karvę tu lengvai
pamelžei?

PILJA

Skaitydamas laišką, jis išsprogino akis,
pamindžikavo ir nususuko. Aš stvėriau jį už
barzdos, nužvelgdamas jį taip; pasakiau, kad
verčiau tegu jis atsiunčia auksą; tada jis mane
apglėbė.

ITAMORAS

Iš baimės, ne iš meilės.

- PILJA** Po to kaip tikras Žydas nusikvatojo jis ir nusišaipė, sakydamas, kad dėl jūsų jis myli ir mane, vis pasakodamas, koks ištikimas tarnas buvot jo.
- ITAMORAS** Vadinasi, taip elgdamasis su manim jis buvo dar didesnis niekšas; tai ar ne geras maskaradas?
- PILJA** Galų gale jis padavė man dešimt kronų.
- ITAMORAS** Tik dešimt? Nepaliksiu jam nė sudilusio sidabrinio skatiko. Duokit man lapą popieriaus; ir aš tuoj įlapnosiu į jo auksą.
- PILJA** Rašyk, jog dabar reikalauji penkių šimtų kronų.
- ITAMORAS**(*rašydamas*) *Jei Jūs, pone Žyde, branginate savo gyvenimą, atsiųskite penkis šimtus kronų, o šimtą duokit šito laiško įteikėjui.*
Pasakyk, jog aš privalau turėti šiuos pinigus.
- PILJA** Užtikrinu jūsų malonybę, kad juos turėsite.
- ITAMORAS** O jeigu jis paklaus, kodėl aš reikalauju tiek daug, jam pasakyk, jog žeminčiau save prašydamas kokių šimto kronų.
- PILJA** Jums poetu tik būti. Aš einu.
(Išeina)
- ITAMORAS** Paimk pinigus; leisk juos kaip nori.
- BELAMIRA** Ne pinigus aš vertinu – tave.
Su auksu pasiels taip Belamira.
(Nusviedžia pinigus ant grindų)
O taip – su tavimi.
(Bučiuoja jį)
- ITAMORAS** Koks bučinys; ji groja mano lūpom! Koks žvilgsnis! Akys jos kaip žvaigždės.
- BELAMIRA** Eikš, mano meile, į namus, kartu miegosim.

ITAMORAS

O, kad dešimt tūkstančių naktų taptų viena,
kad septynerius metus mes galėtume miegoti
kartu, kol prabusim!

BELAMIRA

Tad eikš, įsimylėjęs pokštininke, puotauti iš
pradžių, paskui miegoti.

(Išeina)

5-oji Scena **.BARABO namų kambarys**

Įeina BARABAS, skaitydamas laišką

BARABAS

„Barabai, atsiųsk man tris šimtus kronų“.
Tiesus Barabas: O, toji šelmė kurtizanė!
Jis nevadina Barabu manęs.
„Arba prisipažinsiu“, taip ir bus:
Jei jį pagausiu, stversiu už gerklės.
Jis siuntė šiurkštų skarmaluotą vergą
Akim išsprogusiom, baisia barzda
Bent triskart apvyniota aplink ausį;
Jo veidas – aštrinti kardams tekėlas;
Žaizdotom rankom, be kelių jis pirštų;
Kalbėdamas tarytum kiaulė kriuksi,
Toks prievartautojas ir apgavikas,
Toks užkietėjęs niekšas, būt galįs
Jis vyru net kokiam gal šimtui kekšių:
Ir kronų tris šimtus per jį man siųst!
Viliuos, kad Itamoras neužstrigs ten;
Kada jisai ateis? Kad čia jis būtų!

Įeina PILJA –BORSA

PILJA

Daugiau aš, žyde, privalau gaut aukso.

BARABAS

Ar trūksta tau kažkiek prie tos sumos?

PILJA

Ne; tačiau trijų šimtų jam nepakaks.

BARABAS

Jam nepakaks trijų šimtų?

PILJA

Ne, pone; ir todėl man duokite penkis šimtus.

BARABAS

Bet aš verčiau –

PILJA

Gerai žodžiai, pone, ir geriausia juos būtų
pasiųsti: laiškas štai.

(Iteikia laišką)

- BARABAS** Ar jis pats negali ateiti užuot siuntinėjęs tave; paprašyk ateiti jį ir paimti pinigų; o tai, ką jis rašo, tu gausi.
- PILJA** Ir likusius taip pat, kitaip –
- BARABAS** Aš privalau atsikratyti niekšu šiuo. (*I šalį*)
Gal papietautumėt jūs, pone, su manim?
Ir tuoj maloniai būsite nunuodytas (*I šalį*)
- PILJA** Apsaugok, Dieve, ne. Ar pinigų tuos gausiu?
- BARABAS** Aš negaliu jų duoti, pamečiau raktus.
- PILJA** Jei tik dėl to, aš galėčiau atrakinti spyną visrakčiu.
- BARABAS** Arba užlipsit ant mano kontoros lango: žinote, ką turiu omeny?
- PILJA** Gerai žinau, ir dėl to nešnekėkite man apie savo kontorą. Duokš auksą, nes kitaip... Juk žinai, Žyde, kad galiu tave pakarti.
- BARABAS**(*I šalį*) Išduotas aš esu.
Ir ne penkių šimtų man kronų gaila,
Bet aš širstu tikrai dėl to, kad tas,
Kurį mylėjau aš tartum save,
Taip įsakmiai man rašo. Žinot, pone,
Kad neturiu vaikų, tad kam gi viską
Paliksiu, jei ne Itamorui?
- PILJA** Tik žodžiai čia, tačiau ne kronos: duokš kronas!
- BARABAS** Kuo nuolankiausias sveikinimus jam
Ir poniai nepažįstamai nuneškit.
- PILJA** Tad kur tos kronos, klausiu aš?
- BARABAS** Štai jos.
(*I šalį*) O, kad aš skirčiausi su tiek daug aukso
(*I šalį*) Su nuoširdžiais linkėjimais imkit juos –
Tam, kad išvysčiau, kaip tu kilpoj kybai.
O meile, tu kvėpavimą stabdyk:
Niekas tarno nemylėjo taip, kaip aš jo.
- PILJA** Žinau tai, pone.
- BARABAS** Kada apsilankysit pas mane?

PILJA

Jau greitai jūsų sąskaita. Sudie jums.

(Išeina)

BARABAS

Bus, niekše, tavo sąskaita, jei eisi.
 Joks žydas nekentėjo taip, kaip aš!
 Štai niekšas susivėlęs, skarmaluotas,
 Ir duok jam tris, paskui penkis šimtus!
 Gerai, turiu aš sugalvot, kaip jais
 Visais nusikratyti, nes tas niekšas
 Išpasakos jiems viską, ir aš mirsiu.
 Jau sugalvojau:
 Nueisiu persirengęs ten, kur vergas
 Niekšingai užauja už mano auksą.

(Išeina)

6-oji Scena. **BELAMIROS** namo balkonas

Ieina **BELAMIRA, ITAMORAS ir PILJA-BORSA**

BELAMIRA

Išgerk, mielas, į sveikatą tai.

ITAMORAS

Sakai tai man? Paimki; ar girdėjai *(šnibžda jai)*

BELAMIRA

Eik po velnių! Na, bet aš sutinku.

ITAMORAS

Ta proga aš išgersiu. Į sveikatą!

BELAMIRA

Arba viskas, arba nieko.

ITAMORAS

Mane jei myli, nepalik nė lašo.

BELAMIRA

Myliu tave! Pripilki tris stiklus!.

ITAMORAS

Ir tris, ir penkiasdešimt! Už tave!

PILJA

Taip niekšas arba riteris kalbėt tegali.

ITAMORAS

Lai plaukia gėralas, kai kalba vyrų vyras!

BELAMIRA

Dabar už Žydą!

ITAMORAS

Cha! Dabar už Žydą :siųski pinigų, taip tau geriausia bus!

- PILJA** O ką darytum, jei jis nieko neatsiųstų?
- ITAMORAS** Aš nedaryčiau nieko. Žinau tik, ką žinau. Kad jis – žudikas.
- BELAMIRA** Nemaniau, kad toks drąsus jis vyras.
- ITAMORAS** Jūs pažinojot Matiją ir sūnų Gubernatoriaus; kartu mes su Žydu nužudėm juos abu neprisiliesdami.
- PILJA** Meistrų tai darbas.
- ITAMORAS** Aš nunešiau košę, kuri nunuodijo vienuoles; mes su Žydu kartu užnėrėme vienuoliui kilpą, jį pasmaugdami.
- BELAMIRA** Tik dviese!
- ITAMORAS** Tik dviese, ir nežino šito nieks, tik aš, bet aš tylėsiu.
- PILJA** (*Į šalį Belamirai*) O per mane ir Gubernatorius žinos.
- BELAMIRA** (*Į šalį*) Lai taip ir bus. Tačiau pirmiausia gaukim auksą. Eikš, mielas Itamorai, tu į mano glėbį.
- ITAMORAS** Pamilk mane, mylėk, lai muzika mums liesis, Kol tavo švelniame glėby ilgai ilsėsiuos.
- Įeina persirengęs muzikantu **BARABAS** su liutnia*
- BELAMIRA** Prancūzas muzikantas; pasiklausysim, kaip jūs grojat.
- BARABAS** Pirmiausia liutnia derinti dzin dzin.
- ITAMORAS** Prancūze, ar išgersi už ligą prancūziš, bliamba, tas girtas žagsulys!
- BARABAS** Granmersi, musju.
- BELAMIRA** Pilja-Borsa, liepk smuikininkui duoti man puokštelę gėlių nuo skrybėlės jo.
- PILJA** Pone, gėlių puokštelę turit poniai duot.
- BARABAS** Kaip liepsite, madam.

BELAMIRA Koks kvapas, Itamorai, nuostabus gėlių!

ITAMORAS Kaip tavo kvėpavimas, o mylimoji, žibutės jokios neprilygs jam.

PILJA Fui! Man regis, dvokia jos tartum piliarožės.

BARABAS (*I šalį*) Dabar pilnai atkeršijau visiems. Mirties tai dvelksmas. Ant gėlių – nuodai.

ITAMORAS Grok, smuikininke, arba aš tavąsias žarnas katiškąsias tuoj paleisiu.

BARABAS Pardon, dar nesuderinta; dabar gerai, gerai bus.

ITAMORAS Jam kroną duokit ir įpilkit man dar vyno.

PILJA Štai tau dvi kronos, tiktai grok.

BARABAS (*I šalį*) Kaip lengvai tas niekšas švaistosi mano pinigais.

PILJA Kaip pirštai jo vikriai bėgioja.

BARABAS (*I šalį*) Kaip jūsų, kai mane apvaginėjot.

PILJA Kokie greiti jie!

BARABAS (*I šalį*) Bet jūs greičiau su mano auksu bėgot.

BELAMIRA Ar, muzikante, Maltoj tu seniai?

BARABAS Du mėnesiai ar trys, ar keturi, madam.

ITAMORAS Ar tu pažįsti tokį Žydą, kurs vardu Barabas?

BARABAS Labai gerai, musju. Ar tik jūs ne jo tarnas?

PILJA Jo tarnas?

ITAMORAS Aš niekinu valstiečius. Pranešk jam tai.

BARABAS (*I šalį*) Tai žino jis.

ITAMORAS Tas Žydas keistas, jis maitinas tik sūdytais skėriais ir grybais su padažu.

- BARABAS** (*I šalį*) Na, ar ne bjaurybė šis vergas? Net Gubernatorius valgo prasčiau už mane.
- ITAMORAS** Jis neapsivilko švarių marškinių nuo tada, kai buvo apipjaustytas.
- BARABAS** (*I šalį*) Tai niekšas! Dukart į dieną marškinius keičiu.
- ITAMORAS** O skrybėlę, kurią jis apsisovožęs, paliko Judas ant šėivamedžio prieš pasikardamas.
- BARABAS** (*I šalį*) Tai Chano Didžiojo man atsiųstoji dovana.
- PILJA** Bjaurus jis vergas. Kur gi, smuikininke, tu?
- BARABAS** Pardon, musju, man negerei.
- (Išeina)*
- PILJA** Sudie tau, smuikininke: dar vieną laišką Žydui.
- BELAMIRA** Dar vieną, mielas, kuo aštresnį.
- ITAMORAS** Tai jau dabar tik perduosiu žodžiu; tris tūkstančius jo kronų reikalauki ir paminėki, kad vienuolėms patiko ryžiai, - ir kad vienuolis Bernardinas miegojo, nenusivilkęs rūbų; detalės bet kurios minėtosios pakaks.
- PILJA** Leisk man pačiam įtikint jį dabar, kai jau žinau, ką kas čia reiškia.
- ITAMORAS** Reikšmė reikšmė telieka. Betgi Žyda Apgaut yra ne nuodėmė – dorybė.
- (Išeina)*

PENKTAS VEIKSMAS

1-oji Scena. **Senato Rūmai**

Ieina **GUBERNATORIUS, RITERIAI ir MARTINAS DEL BOSKO**

- GUBERNATORIUS** Na, ponai, laikas stverti jums ginklus
Ir rūpintis įtvirtinimu Maltos;
Privalote kaip niekad būt ryžtingi;
Nes Kalimatas, taip ilgai čia sklandęs,

RITERIAI

Užims šį miestą, arba žus prie sienų.

Jis žus, nes mes nepasiduosim niekad.

BELAMIRA

Įeina **BELAMIRA ir PILJA-BORSA**

Atvykome pas Gubernatorių.

GUBERNATORIUS

Ją vykit lauk; nes kurtizanė ji.

BELAMIRA

Kas aš bebūčiau, leiski pasakyti;
Žinau, kas sūnų tavąjį nužudė:
Ne Matijas padarė tai, o Žydas.

PILJA

Dar prie nužudymo šių ponų priedo
Nunuodijo jis dukrą su vienuolėm.
Pasmaugė ir vienuolį brolių, gal net
Nusikaltimų ir kitų padarė.

GUBERNATORIUS

Kad tik įrodyt tai galėtumėme –

BELAMIRA

Svarius įrodymus mes, pone, turim;
Jo bendrininkas mano namuose
Prisipažino viską

GUBERNATORIUS

Tuoj pat suimkit jį! (*Pareigūnai išeina*) Aš
visada bijojau šito Žydo.

Įeina **PAREIGŪNAI su BARABU ir
ITAMORU**

BARABAS

Aš eisiu pats. Nevilkite manęs jūs, šunys.

ITAMORAS

Ir nė manęs, aš nepabėgsiu juk,
konstebli: o, manasis pilvas!

BARABAS (*Į šalį*)

Nuodų trupučio būtų man reikėję;
Prakeiktas vergas aš buvau!

GUBERNATORIUS

Įkurti ugnį, įkaitint geležį, kankinimo atnešti
suolus.

RITERIAI

Bet galbūt, pone, pats jisai prisipažins!

BARABAS

Prisipažins! Ką turit, ponai, omeny? Kas čia
prisipažinti turi?

GUBERNATORIUS

Tai tu ir tavo turkas; jūs nužudėt mano sūnų.

ITAMORAS

Prisipažįstu, pone, kaltas; ir tavo sūnus, ir Matijas – susižadėję abu su Abigaile buvo; jis suklastojo pretekstą netikrą.

BARABAS

O kas jį nunešė?

ITAMORAS

Prisipažįstu, kad tai aš jį nunešiau; bet kas gi rašė? Tik pamanykit, tai tas, kuris pasmaugė Bernardiną ir vienuoles nunuodijo bei savo tikrą dukrą.

GUBERNATORIUS

Išveskit jį, jo vaizdas man – mirtis.

BARABAS

Už ką, maltiečiai? Leiskit pasakyti: Ji kurtizanė tik, o jis – vagis, O šitas – mano vergas. Kur įstatymas? Negali lemti jie likimo mano.

GUBERNATORIUS

Kartoju, jį išveskit; lauks jų teismas.

BARABAS (*Į šalį*)

Velnių nepaisydamas šių, gyvensiu, Lai tai jiems atsitinka, ką jie sakė! Ne veltui juk užnuodijau gėles.

(*Į šalį*)

(*Išeina*)

Įeina **MATIJO MOTINA**

MOTINA

Ar mano Matiją nužudė Žydas?
Ar ne, Ferneze, tavo tai sūnus?

GUBERNATORIUS

Kantrybės, ponija, tai padarė jis.
Jis suklastojo pretekstą jiems kautis.

MOTINA

Kur Žydas? Kur yra gi tas žudikas?

GUBERNATORIUS

Kalėjime laukia nuosprendžio jis savo.

Įeina **PAREIGŪNAS**

PAREIGŪNAS

Ir kurtizanė, ir jos vyras mirė.
Ir mirė turkas bei Barabas.

GUBERNATORIUS

Barabas mirė!

PAREIGŪNAS

Taip, mirė, ir štai neša kūną jo.

BOSKAS

Keista tokia staigi mirtis Barabo.

Įeina PAREIGŪNAI nešdami Barabą kaip mirusį

GUBERNATORIUS

Nesistebėkit tuo, Dangus teisingas;
Jis mirė kaip gyveno, kam minėt?
Jei mirė, te palaidoti jie bus.
O Žydo kūną svieskite nuo sienų,
Kad maitvanagiams kliūtų ir žvėrimis.
Dabar jau eikit tvirtint miesto sienų.

Visi išeina, ant grindų palikdami BARABĄ.

BARABAS (*Keldamasis*)

Ką! Vienas jau? Gėrimas migdantysis!
Atkeršysiu aš prakeiktajam miestui;
Padėsiu įsiveržt čia Kalimatui.
Padėsiu moteris žudyt, vaikus,
Bažnyčias degint, griauti jų namus,
Turtus susigražinsiu ir žemes:
Ir Gubernatorių regėti vergu,
Galeroj užplaktu, tuomet aš vilsiuos.

Įeina KALIMATAS, PAŠOS ir TURKAI

KALIMATAS

Ką čia mes matom? Šnipą?

BARABAS

Taip, pone, tą, kuris jums šnipinėja
Tą vietą, pro kurią jūs įsiveržt
Galėtumėt. Esu Barabas. Žydas.

KALIMATAS

Ar tu tas Žydas, kurio turtai duoklei
Mokėti mums yra parduoti?

BARABAS

Tas pats aš, pone:
Apkaltino jie tūkstančiu niekšybių,
Mane įkalinę, bet aš pabėgau.

KALIMATAS

Ištrūkai iš kalėjimo?

BARABAS

O ne;
Išgėręs mandragoros ir aguonų
Aš sultis, užmigau, o jie, pamanę,
Jog miręs jau esu, nuo sienų miesto
Mane nuleido. Betgi gyvas Žydas.

KALIMATAS

Puiku tai: bet sakyk, ar tu, Barabai,
Kaip skelbei, užvaldyt padėsi Malta?

BARABAS

Mielai padėsiu, pone, nes prieš griovį
Uola ši pramušta, kad nutekėtų
Upeliai miesto ir vanduo naudotas.

Kol atakuosite šias miesto sienas,
Pravesiu aš penkis šimtus kareivių
Ir, atsidūręs miesto vidury,
Vartus atkelsiu jums, ir pagal mano
Sumanymą šis miestas jūsų bus.

KALIMATAS

Jei tai pavyks, jo tapsi gubernatorium.

BARABAS

Jei nepavyks, aš pasiruošęs mirti.

KALIMATAS

Pasirinkai tu pats. Jau atakuojam.
(*Išeina*)

2- oji Scena. **Miesto aikštė**

*Mieste pavojus. Įeina turkai, BARABAS; Įveda suimtą
GUBERNATORIŲ ir RITERIUS*

KALIMATAS

Paminkite, krikščionys, išdidumą,
Pasigailėt maldaudami ant kelių:
Pagalba kur išpuikusių ispanų?
Kalbėk, Ferneze, ar gi ne geriau
Mokėt būt duoklę nei nustebt taip?

GUBERNATORIUS

Sakyt ką? Pasiduodam į nelaisvę.

KALIMATAS

Ak, pasiduodat, niekšai, ir nuo šiolei
Turėsit jungą vilkti mūsų pykčio.
Na, o tave, Barabai nusipelnęs,
Skiriu aš gubernatorium šio miesto.
Kaip tinkamas tu su belaisviais elkis.

BARABAS

Dėkoju, pone.

GUBERNATORIUS

Diena liūdnoji, o kai į rankas
Aš pakliuvau šio išdaviko Žydo!
Nelaimės didesnės Dangus nesiunčia!

KALIMATAS

Taip mes įsakėm. Na, o tau, Barabai,
Apsaugoti šiuos janičarus skiriam.
Būk geras jiems, kaip mes geri tau buvom.
Na, o dabar drąsieji pašos, eikim
Sugriauto miesto apžiūrėti: Žyde
Narsusis, tau sudie; sudie, Barabai!

KALIMATAS ir PAŠOS *išeina*

BARABAS

Sėkmės, didysis Kalimatai tau,
Na, o dabar saugumo mūsų dėlei
Kalėjiman grūskit Gubernatorių

GUBERNATORIUS

Kartu su bendražygiais, palydovais.

Patsai Dangus nubaus tave, o niekše!

Išeina

BARABAS

Išveskit lauk, kad man jis netrukdytų.

Scena persikelia į GUBERNATORIAUS namus

Tu savo gudrumu įsigijai
 Neprastą vietą ir nemenką valdžią,
 Aš – Maltos gubernatorius; teisybė,
 Kad neapkenčiamas esu aš Maltoj,
 O tai gyvybei mano kelia grėsmę,
 Tad kas iš gubernatorystės, vargšas
 Barabai tau, jei jie čia viską tvarko?
 Reiks pagalvoti apie tai, Barabai;
 Jei su pagalba blogio tu valdžioj,
 Ją išlaikyk, kietai valdydamas.
 Ir be naudos sau nepraraski jos:
 Nes tas, kuris į valdžią prasimušęs,
 Neįsigyja nei draugų, nei turto –
 Tik asilas, Ezopo aprašytas,
 Kurs meta duoną su vynu šalin,
 Kad grybšteltų kely viršūnę dagio,
 Bet apdairesnis bus kur kas Barabas.
 Pradėki greitai, tam nutaikęs progą,
 Ir galimybės nepraleiski, visko
 Sau tikslą užsibrėždamas pasiekt.
 Kas ten?

Ieina sargybos lydidas GUBERNATORIUS

GUBERNATORIUS

Manasis pone?

BARABAS

Taip, *pone*, nes dabar tu vergas,
 Šen, Gubernatoriau: (*Sargybai*) tenai palaukit.

(Sargyba išeina)

Aš štai dėl ko išsikviečiau tave;
 Gyvybė tavo ir maltiečių laimė
 Priklauso nuo manęs, dalykai šie
 Abu jau dispozicijoj Barabo:
 Man, Gubernatoriau, tu atvirai
 Sakyk, kas, tavo manymu, jų laukia?

GUBERNATORIUS

Dabar, kai valdžioje esi, Barabai,
 Aš, matęs Maltos visišką žlugimą,

BARABAS

Tesitikiu žiaurumo iš tavęs;
Mirties aš nebijau, nepataikysiu.

Gerai sakai, tačiau nebūk toks piktas.
Atimt gyvybę tau man nenaudinga,
Nes mano labui tu gyvent turi:
O žlugus Maltai, ar tau neatrodys,
Kad subtiliai pasielgė Barabas,
Įsitaisydamas į tokią vietą?
Nes kartą pasakei man, kad čionai,
Šitoj saloj, užgyvenau aš turta,
Sėkmė mane lydėjo šiam mieste,
Kurio aš gubernatorium tapau.
Kaip pats matai, neužmiršau šių žodžių.
Tačiau nelaimėje draugus pažinsi, -
Aš atstatysiu Malta iš griuvėsių.

GUBERNATORIUS

Bet ar grąžinsi jos praradimus?
Ar maloningas tu krikščionims būsi?

BARABAS

Ką duotum, Gubernatoriau, už tai man,
Kad likviduočiau turkų aš gaujas,
Pavergusias tave ir tavo žemę?
Ką duotum, jei gyvybę Kalimato
Tau pristatyčiau, vyrus jo užklupęs
Šalinamyje miesto, užrakinęs,
Kad juos sudeginčiau paskiau?
Ką duotum, jei atlikčiau visa tai?

GUBERNATORIUS

O jei tu padarytum ką žadėjęs
Ir nuoširdus toks būtum su mumis,
Išsiuntinėčiau miestelėnams laiškus,
Kuriais didžiulę sumą pinigų
Surinkčiau, kad tave apdovanočiau.
Ir gubernatorium po to tu liktum.

BARABAS

Tai padaryk, Ferneze, ir būk laisvas
Nuo šiol tu; ir gyvenki su manim,
Po miestą vaikščiok ir draugus lankyki:
Tačiau laiškų nesiųski, eiki pats,
Ir man pranešk, kiek pinigų surinksi;
Prisiekiu, kad išlaisvinsiu aš Malta:
Ir taip mes padarysime: į puotą
Pakviesiu jaunąjį aš Kalimatą,
Kad tu įvykdytum gudrybę vieną,
Kurią aš sugalvojau būtent tau,
Negrės tavai gyvybei joks pavojus,
Ir Malta bus laisva visiems laikams.

GUBERNATORIUS

Tiesiu tau ranką, patikėk, Barabai,

Kad būsiu ten ir viską aš atliksiu:
Kada?

BARABAS

Dabar jau, Gubernatoriau;
Nes, apžiūrėjęs miestą, Kalimatas
Pakels bures į Turkiją atgal.

GUBERNATORIUS

Tuomet nedelsdamas aš pinigų
Einu ir vakare juos tau atnešiu.

BARABAS

Tad eik, bet neapgauk; sudie, Ferneze:

GUBERNATORIUS *išeina*

Ir ligi šiol manasis verslas klesti;
Be meilės su abiem aš sugyvensiu,
Iš to išpešdamas tik naudą sau;
Ir tas, nuo ko labiausiai priklausysiu,
Bus man draugu.
Gyvent mes, žydai, šitaip esam pratę:
Bet, regis, ir krikščionys elgias taip.
Užklupt staiga man teks Selimo vyrus,
Paskui gėrybėm pasirūpint puotai,
Ir viską padaryt akies mirksniu:
Labiausiai aš neapkenčiu delsimo:
O kuo gi slaptas planas man naudingas
Paliudys tie, kurių gyvybės dings tuoj.

(Išeina)

3-ioji Scena

Įeina **KALIMATAS ir PAŠOS**

KALIMATAS

Mes apžiūrėjom miestą, matėm grobį
Ir liepėm miestą atstatyt, kurį
Bombardos ir patrankos mūs sugriovė,
Sprogdindamos namus, kai jį mes puolėm:
Dabar gerai matau, kaip nugalėta
Atrodė neprieinama sala:
Viduržemio jį jūros apsupty
Apsaugota kitų mažų salelių;
Sutvirtinta užnugary Sicilijos,
Bevaldomos Dioniso Sirakūzų.
Didingi bokštai du virš miesto stūkso,
Stebiuos, kaip jį pavyko nugalėti.

Įeina **PASIUNTINYS**

PASIUNTINYS

Barabas, Maltos gubernatorius,

Galingam Kalimatui siunčia žinią;
Išgirdęs, kad valdovas jo ketina
Į Turkiją plaukt pas Sultoną didį,
Jis nuolankiai maldauja Didenybės
Atvykt į paprastų namų jo būstą
Ir papuotaut, kol jūs dar neišvykot.

KALIMATAS

Ir papuotaut kartu namų jo būste?
Bijau, pasiuntiny, kad su svita
Puotaut mieste, apiplėštam man ką tik,
Ir per brangu, ir rūpesčių tai keltų,
Tačiau mielai Barabą aplankysiu,
Nes daug kuo jis juk nusipelnė mums.

PASIUNTINYS

Paprieštarautų Gubernatorius, Selimai,
Tau, atsakydamas, kad turi perlą
Rytietišką kontoroj savo; toks
Brangus jis, kad pabandžius jį įvertint,
Už kainą būt įmanoma maitinti
Bent mėnesį Selimą ir karius jo;
Todėl Šviesybės jūsų nuolankiai
Jis prašo neišvykt nepapuotavus.

KALIMATAS

Puotaut su vyrais negaliu tarp sienų,
Nebent stalus jis gatvėse padengtų.

PASIUNTINYS

Selimai, tu žinok, kad vienuolynas
Yra apylinkėse mūsų miesto:
Ten linksminsis kariai, o tu su pašom,
Su palyda narsiąja namuose.

KALIMATAS

Gerai, tad mūsų sutikimą perduok,
Puotausim šįvakar kartu su juo.

PASIUNTINYS

Tai perduosiu, valdove.

(Išeina)

KALIMATAS

Tad grįžkim, pašos, į palapines
Ir pagalvokim, kaip mes pasipuošim
Per Gubernatoriaus iškeltą puotą.

(Išeina)

4-oji Scena. **Gatvė**

Ieina **GUBERNATORIUS, RITERIAI ir DEL BOSKO**

GUBERNATORIUS

Tad paklausykite manęs, kraštiečiai,
Jūs pasirūpinkit, kad nieks nepultų,

Kol šūvio neišgirsit kulverinos,
 Paleistos to, kuris užtaiso ją;
 Tada išeikit išvaduot manęs,
 Nes jau į bėdą aš pakliuvęs būsiu:
 Tik taip išsivaduosit iš vergijos.

RITERIS

Bet kuo surizikuosim, kad vergais
 Neliktume užvaldžiusių mus turkų.

GUBERNATORIUS

Tad vykdykit.

RITERIS

Sudie, orusis Gubernatoriau!

(Išeina)

5-oji Scena: **GUBERNATORIAUS namų salė**

BARABAS viršutiniame aukšte

Pro viršų laikydamas plaktuką labai skubėdamas įeina
BARABAS ir DAILIDĖS

BARABAS

Kaip laikos virvės? Ar tvirti šie vyriai?
 Ar gervės ir skriemuliai patikimi?

1-asis DAILIDĖ

Taip, patikima viskas.

BARABAS

Pritvirtint būtina čia viską stipriai.
 Dabar matau, kad amatą išmanot.
 Štai auksas jums, meistrai, pasidalinkit:
 Išmaukit sauso vyno ir muskato!
 Rūsy ragaukit visą mano vyną!

1-asis DAILIDĖ

Ragausim, pone, ir už viską ačiū.

(Išeina)

BARABAS

Lig valiai prisilakit ir padvėskit!
 Kol gyvas aš, tegu pasaulis žūva!
 Dabar pranešk, Selimai Kalimatai,
 Kad tu ateisi ir mane pradžiugink.
 Na kaip, ar jis atvyks?

Įeina **PASIUNTINYS**

PASIUNTINYS

Atvyks jis; jau visiems saviesiems vyrams
 Į krantą liepė keltis ir per Maltą
 Žygiuot į tavo puotą vienuolyne.

BARABAS

Tai viskas klostos taip, kaip aš norėjau,

Tik dar kol kas nėra žadėtų turtų,
O štai ir Gubernatorius!

Įeina **GUBERNATORIUS**

Na, klok, kiek surinkai čia.

Iš viso bus čia svarų šimtas tūkstančių.

GUBERNATORIUS

BARABAS

Sakai, tiek svarų? Na, jei nėra daugiau,
Gana bus man; laikyk juos prie savęs,
Kol pažado neištesėjau savo.
Dabar išdėstysiu aš savo planą:
Tam vienuolyne, į kurį žygiuoja
Visa jo armija, jau sunešti
Tiek sprogmenys, tiek ir bombardos
Statinei parako staigiam sprogimui;
Kai akmenų kruša taip ant galvų kris,
Jau niekas negalės išlikti gyvas:
O Kalimatui ir visai jo svitai
Aš paruošiau galerijos skanėstą –
Grindis, prilaikomas tik lynu, jį
Prapjovus vos, kaip mat jie nugarmės
Į gilią duobę ir taps praeitim.
Paimk šį peilį ir, išvydęs jį,
Su pašomis jau sėdantį už stalo,
Tu tuoj, vos pasigirdus bokšto šūviui,
Tą lyną perpjauk ir padeki namą;

GUBERNATORIUS

Puiku tai! Tavimi aš pasikliaunu,
Imk viską, ką aš prižadėjau tau.

BARABAS

Ne, Gubernatoriau, patenkinsiu tave
Pirmiausia, kad manim neabejotum.
Tu pasitrauki, nes jie jau ateina.

(GUBERNATORIUS pasitraukia)

Ar ne karališka išdavyste
Miestus nupirkti ir parduot apgaule?
Sakykite man, žmonės po šia saule,
Ar matėt kas didesnę apgavystę?

Įeina **KALIMATAS ir PAŠOS**

KALIMATAS

Įeikit, mano pašos; pažiūrėkit;
Koks ten, viršuj, Barabas užsiėmęs,
Kad mus galerijoje priimt galėtų.
Pasveikinkite jį. Sveiks būk, Barabai!

BARABAS	Būk sveikas, didis Kalimatai!
GUBERNATORIUS (<i>I šali</i>)	Kaip šitas vergas tyčiojas iš jo.
BARABAS	Gal malonėtum, didis Kalimatai, Pakilt į čia šiais laiptais?
KALIMATAS	Taip. Kilkim, pašos.
GUBERNATORIUS	Stok, Kalimatai! Aš paslaugą didesnę jums suteiksiu Nei būt galėjęs kada nors Barabas.
RITERIAI (<i>Viduje</i>)	Paleiskit šūvį! <i>(Iš patrankos paleidžiamas šūvis; FERNEZĖ nupjauna lyną. BARABAS krenta į katilą. Jeina MARTINAS DEL BOSKO ir RITERIAI.</i>
KALIMATAS	Ką reiškia visa tai?
BARABAS	Padėkite, krikščionys man, padėkit!
GUBERNATORIUS	Čia viskas buvo sumanyta tau.
KALIMATAS	Tai išdavystė, pašos, bėkim!
GUBERNATORIUS	Na, ne, nebėk, Selimai, žvelk pirmiau, Kaip žūsta jis, tada bėk, jei gali.
BARABAS	Padėk, Selimai, gelbėkit, krikščionys! Kodėl negailestingas toks, Ferneze, tu?
GUBERNATORIUS	Kad pagailėčiau aš tavų verksmų, Barabai, tu prakeiktas žyde, nori? Nors užmokėsi tu už išdavystę, Norėjau, kad tu elgtumeis kitaip.
BARABAS	Tad tu man nepadėsi?
GUBERNATORIUS	Ne, niekše, ne.
BARABAS	Dabar žinau, kad, niekšai, nepadėsit – Tad pasitik, Barabai, paskutinį Tu mirksnį nors kančioj, tačiau tvirtai. Aš tavo sūnų nužudžiau, Ferneze, Žinok, apgaule dvikovą surengęs, Žinoki, Kalimatai, tau ruošiau Aš žūtį ir, jei būčiau tik aš pats Čia išsigelbėjęs, visi pražūtų –

Ir musulmonai, ir krikščionys – šunys!
Tačiau dabar, kuomet siaubingas karštis
Taip žiauriai priverčia mane kentėt:
Gyvybe, mirki, siela skrisk, aš mirštu!

(Miršta)

KALIMATAS

Sakykite, krikščionys, ką tai reiškia?

GUBERNATORIUS

Jis spąstus spendė, kad gyvybę tavo
Atimtų, tas niekšingasis judėjas:
Bet nuo mirties išgelbėjau tave aš.

KALIMATAS

Štai kokią puotą buvo mums paruošęs!
Eime iš čia, kur dar nelaimė tūno!

GUBERNATORIUS

Na ne, Selimai, jei jau tu pas mus,
Neleisim taip staiga mes tau išeiti,
Juk ir galerom negali išplaukti,
Nepadedamas jų stiprių yrėjų.

KALIMATAS

Dėl to tu nesirūpink, Gubernatoriau,
Galerose visi jūreiviai mano,
Telaukiantys tik , kol ateisiu aš.

GUBERNATORIUS

Ar negirdi garsų trimito tu?

KALIMATAS

Girdžiu, o ką?

GUBERNATORIUS

Jau vienuolynas sudegė susprogęs,
Na, o kareiviai tavo išžudyti.

KALIMATAS

Kokia niekšinga išdavystė!

GUBERNATORIUS

Per Žydo tai malonę:
Per išdavystę jo turėjom krist:
Per išdavystę pakliuvai į mūsų spąstus:
Kol tėvas tavo mums nekompensuos
Tų nuostolių, kuriuos patyrė Malta,
Žinok, į Turkiją tu nesugrįši.

KALIMATAS

Verčiau, krikščionys, jūs mane išleiskit
Į Turkiją, kad taiką atstatyčiau,
Kokia nauda jums, jei aš liksiu čia?

GUBERNATORIUS

Tuo pasitenkink, Kalimatai, tu,
Kad Maltoje belaisvis mūsų būsi;
Jei gelbėti tave pasaulis visas
Norėtų, mes tavęs neatiduosim.
Greičiau nuseks didysis vandenynas

Nei užkariaus kas Malta, įbaugins mus.
Tad traukis, nes dėkoti mes ketinam
Tik Dangui, o ne Lemčiai ir Likimui.